

Suvestinė redakcija nuo 2020-04-11

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-12-07, i. k. 2015-19377

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI GYVULIUS
PARAIŠKOS IR 2016–2020 METŲ TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ ADMINISTRAVIMO BEI
KONTROLĖS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2015 m. gruodžio 4 d. Nr. 3D-897
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 25 ir 29 punktais:

1. T v i r t i n u Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisykles (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2016 m. sausio 1 d. ir taikomas 2016–2020 m. paraiškų teikimo laikotarpiu pateiktoms paraiškoms.

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897
(2018 m. gruodžio 27 d. įsakymo Nr. 3D-959
redakcija)

**PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI GYVULIUS
PARAIŠKOS IR 2016–2020 METŲ TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ ADMINISTRAVIMO BEI
KONTROLĖS TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 73/2009 (OL 2013 L 347, p. 608), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/2393 (OL 2017 L 350, p. 15), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/ 2393 (OL 2017 L 350, p. 15), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 809/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatų dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, kaimo plėtros priemonių ir kompleksinės paramos taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 69), su paskutiniais pakeitimais padarytais 2018 m. gegužės 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2018/746 (OL 2018 L 125, p. 1), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 639/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir iš dalies keičiamas to reglamento X priedas (OL 2014 L 181, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 9 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2018/1784 (OL 2018 L 293, p. 1), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai (OL 2014 L 181, p. 48), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2017/723 (OL 2017 L 107, p. 1), kitais Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais, nustatančiais

tiesioginės paramos žemės ūkio veiklos subjektams teikimo tvarką. Taisyklių tikslas – nustatyti 2016–2020 metų laikotarpiui reikalavimus žemės ūkio veiklos subjektams, siekiantiems gauti tiesiogines išmokas (pagrindinę tiesioginę išmoką, žalinimo išmoką, išmoką jaunajam ūkininkui, išmoką už pirmuosius hektarus, susietąją paramą už plotą ir (arba) gyvulius), šių reikalavimų administravimo bei kontrolės tvarką ir nustatyti bendrąją paraiškos formą, taip pat jos pildymo ir administravimo tvarką.

2. Žemės ūkio veiklos subjektams parama skiriama pagal Kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones (toliau – KPP priemonės) ir administruojama atitinkamų žemės ūkio ministro įsakymų nustatyta tvarka. Parama už plotus mokama pagal šias KPP priemones: „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių“, „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Miškų aplinkosaugos išmokos“ ir „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

3. Taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos:

3.1. **Aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiama daugiametė ganykla arba pieva** – daugiametė ganykla arba pieva, esanti natūralios buveinės teritorijoje.

3.2. **Ariamoji žemė** – žemės plotas, suariant naudojamas žemės ūkio augalams auginti ar pūdymui laikyti. Ariamajai žemei taip pat prilyginami žemės plotai, kuriuose žemės ūkio augalai auginami naudojant bearimes technologijas.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

3.3. **Augalų apsaugos produktai** – veikliosios medžiagos ir jų turintys preparatai, naudotojui tiekiami tokios sudėties ir formos, kokios jie buvo pagaminti, ir skiriami: 1) augalams ar augaliniams produktams apsaugoti nuo visų kenksmingųjų organizmų arba užkirsti kelią tokių organizmų veikimui tiek, kiek tokios medžiagos ar preparatai nėra apibūdinami kitaip; 2) veikti augalų gyvybinius procesus, tačiau kitaip nei mitybinės medžiagos (augimo reguliatoriai ir pan.); 3) augaliniams produktams konservuoti, atsižvelgiant į tai, kiek tokioms medžiagoms ar produktams netaikomos specialios nuostatos dėl konservantų; 4) nereikalingiems augalams naikinti; 5) augalų dalims naikinti ar neleisti jiems augti taip, kaip nepageidaujama.

3.4. **Azotą kaupiantys augalai** – ariamojoje žemėje auginami augalai, kurių šaknyse kaupiasi gumbelinių bakterijų surišto azoto junginiai.

3.5. **Daugiamečių sodinių plotas** – ne sėjomainos būdu auginamų sodinių plotas, išskyrus ganyklas arba pievas, įskaitant daigynus ir trumpos rotacijos želdinių plotus, kuriais žemė apsodinta daugiau nei penkeriems metams ir iš kurių pakartotinai gaunamas derlius.

3.6. **Daugiametė ganykla arba pieva** (toliau – daugiametė pieva) – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus nariamas penkerius ar daugiau metų žemės plotas gyvuliams ganyti, žolei ar žolės produkcijai gauti.

3.7. **Deklaruotas laukas** – paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškoje nurodytas žemės ūkio naudmenų ir (arba) kitas plotas.

3.8. **Deklaruotas plotas** – paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškoje nurodytų laukų, už kuriuos žemės ūkio veiklos subjektas prašo išmokų, plotų suma.

3.9. **Ganykla arba pieva** (toliau – pieva) – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus žemės plotas, įskaitant daugiametes ganyklas arba pievas, kuris naudojamas gyvuliams ganyti, žolei ar žolės produkcijai gauti, ir kuriame dažniau nei kas 5 metai taikoma sėjomaina.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

3.10. **Griovys** – dirbtinė atvira vandens nuleidimo vaga su nuolatine tėkme arba vidutinio vandeningumo metais neturinti nuolatinio nuotėkio.

3.11. **Ilgalaikė sankcija** – pagal paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškoje deklaruoto ploto ir faktiškai nustatyto remiamo ploto skirtumą apskaičiuojamas paramos dydžio sumažinimas, papildantis einamaisiais kalendoriniais metais pareiškėjui taikomą sankciją. Ši sankcija gali būti pradėta išskaičiuoti iš paramos kalendoriniais pažeidimo nustatymo metais, tačiau negali būti išskaičiuojama ilgiau nei trejus kalendorinius metus po pažeidimo nustatymo metų.

3.12. **Juodasis pūdymas** – ariamosios žemės plotas, kurio žemė periodiškai įdirbama, tačiau einamaisiais metais nenaudojama produkcijai gauti.

3.13. **Išmoka jaunajam ūkininkui** – papildoma išmoka iš Europos Sąjungos lėšų, mokama už deklaruotą plotą pareiškėjui, atitinkančiam išmokos jaunajam ūkininkui reikalavimus.

3.14. **Išmoka už pirmuosius hektarus** – papildoma išmoka iš Europos Sąjungos lėšų už nustatytą pareiškėjo deklaruotą žemės ūkio naudmenų pirmųjų (iki 30 ha) hektarų skaičių.

3.15. **Kontrolinis žemės sklypas** (toliau – KŽS) – natūralių gamtinių ir dirbtinių objektų (upių vagų, miško masyvų, kelių, pastatų ir pan.) ribojamas ar istorines žemės naudojimo ribas turintis vientisas žemės plotas, kuriam būdingos tam tikros gamtinės savybės, vyraujantis dangos tipas, ūkinio naudojimo ypatumai ir kuriam suteiktas unikalus atpažinties kodas kontrolinių žemės sklypų duomenų rinkinyje (toliau – KŽS_DR5LT). Šio sklypo plotas naudojamas pareiškėjų deklaruotų laukų plotams kontroliuoti (KŽS visų pareiškėjų deklaruotų laukų plotų suma lyginama su minėto sklypo tinkamu paramai skirti plotu).

3.16. **Kūdra** – dirbtinis arba natūralus nepratekančio vandens telkinys, esantis natūraliame žemės grunte, kurio vandens atsargas papildo paviršinės nuotekos.

3.17. **Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registras** (toliau – Valdų registras) – valstybės registras, kuriame įregistruojamos žemės ūkio valdos ir tvarkomi jų registravimo duomenys.

3.18. **Miškelis** – ištisinis nedidelis kartu augančių bet kurios rūšies medžių plotas, kuris nėra įtrauktas į Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrą.

3.19. **Neteisingas deklaravimas** – didesnio žemės ūkio naudmenų ar kito ploto, negu pareiškėjas valdo, ir (arba) didesnio ploto, negu jame vykdo žemės ir (arba) miškų ūkio veiklą, deklaravimas.

3.20. **Nuotolinė patikra** – žemės ūkio naudmenų ar kitų plotų patikra, atliekama pagal palydovinę arba aerofotografinę nuotrauką.

3.21. **Pagrindinė tiesioginė išmoka** (toliau – pagrindinė išmoka) – išmoka iš Europos Sąjungos biudžeto lėšų, pagal vienkartinės išmokos už plotus schemą mokama pareiškėjui už deklaruotą plotą, atitinkantį paramos teikimo reikalavimus einamaisiais metais.

3.22. **Palaukė** – lauko pakraštys, kuriame nevykdoma jokia žemės ūkio veikla, susijusi su produkcijos gavyba.

3.23. **Paramos gavėjas** – pareiškėjas, kuris atitinka visus reikalavimus išmokoms gauti ir kuriam skiriama parama.

3.24. **Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiška** (toliau – paraiška) – elektroniniu būdu užpildytas taisyklių 1 priede nustatytos formos dokumentas (į Paraiškų priėmimo informacinę sistemą (toliau – PPIS) įvesti, išsaugoti ir patvirtinti duomenys), kuriuo prašoma einamaisiais metais skirti tiesioginę išmoką už plotą, susietąją paramą už gyvulius ir paramą už plotus pagal KPP priemones.

3.25. **Pareiškėjas** – žemės ūkio veiklos subjektas arba jo atstovas, taisyklių nustatyta tvarka teikiantis Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraišką Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos.

3.26. **Pavienis medis** – atskirai augantis subrendęs medis, kurio vainikas nesiliečia su kitu medžiu ir kuris netrukdo žemės ūkio veiklai.

3.27. **Posėlis** – augalai, sėjami dirvos gerinimo tikslais nuėmus deklaruojamos rūšies žemės ūkio augalų derlių tų pačių metų vasarą prieš kitais metais deklaruotinos rūšies žemės ūkio augalų sėją.

3.28. **Sankcija** – pareiškėjui ar paramos gavėjui taikomas paramos dydžio sumažinimas, paramos teikimo nutraukimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį išmokėtos sumos, apribojimo teikti paraiškas nustatymas ir (arba) kitos poveikio priemonės už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą.

3.29. **Susietoji parama už plotą** – papildoma parama iš Europos Sąjungos lėšų, mokama tam tikrą žemės ūkio naudmenų plotą deklaruojančiam pareiškėjui už daržovių, išskyrus bulves, auginimą uždaryjame (šildomuose šiltnamiuose) ir atvirajame grunte, taip pat už vaisių, uogų, baltyminių augalų, cukrinių runkelių, sėklinių bulvių auginimą bei javų auginimą iš sertifikuotos sėklos.

3.30. **Tiesioginė išmoka** – pagal paraiškos duomenis ir patikrų rezultatus apskaičiuojama paramos suma, kurią gali sudaryti pagrindinė tiesioginė išmoka, žalinimo išmoka, išmoka jaunajam ūkininkui, išmoka už pirmuosius hektarus, susietoji parama už plotą ir (arba) gyvulius.

3.31. **Tiesioginė išmoka už plotą** – pagal paraiškos duomenis ir patikrų rezultatus apskaičiuojama paramos suma už deklaruotas paramai gauti tinkamas žemės ūkio naudmenas, kurią, be pagrindinės tiesioginės išmokos, gali sudaryti žalinimo išmoka, išmoka jaunajam ūkininkui, išmoka už pirmuosius hektarus ir susietoji parama už plotą.

3.32. **Trumpos rotacijos plantaciniai želdiniai** (toliau – trumpos rotacijos želdiniai) – ne daugiau kaip dviejų greitai augančių medžių ar krūmų rūšių želdiniai.

3.33. **Trumpos rotacijos plantacinių želdinių plotas** (toliau – trumpos rotacijos želdinių plotas) – žemės plotas, naudojamas trumpos rotacijos plantaciniams želdiniams auginti.

3.34. **Tvenkinys** – dirbtinis pratekančio vandens telkinys, įrengiamas užtvenkiant vandens tėkmę vandentakyje.

3.35. **Žalioji pūdymas** – ariamosios žemės plotas, kuriame siekiant pagerinti dirvos struktūrą auginti žemės ūkio augalai įterpiami į dirvą.

3.36. **Žalinimo išmoka** – papildoma išmoka iš Europos Sąjungos lėšų už palankesnę aplinkos atžvilgiu žemės ūkio veiklą, mokama už plotą pareiškėjui, atitinkančiam žalinimo išmokos reikalavimus.

3.37. **Žemės ūkio naudmenos** (toliau – naudmenos) dirbamoji žemė, sodai, pievos, ganyklos, naudojamos arba tinkamos naudoti žemės ūkio augalams auginti.

3.38. **Žemės ūkio valdos ar jos dalies perdavimas** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų ir kitų šio registro administravimą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka atliekamas valdai priklausančių objektų ar jų dalies nuosavybės teisės ar naudojimo teisės perdavimas nuomos, panaudos ar kitais pagrindais kitam žemės ūkio veiklos subjektui, paliekant tą patį unikalų valdos atpažinties kodą.

3.39. **Žolinis įsėlis** – žoliniai augalai, įsėjami dirvos gerinimo tikslais į deklaruojamos rūšies žemės ūkio augalus per pavasario sėją.

II SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

4. Pareiškėjams taikoma bendroji duomenų pateikimo, vertinimo ir reikalavimų įgyvendinimo tvarka:

4.1. pareiškėjo, kaip valdos valdytojo, valda turi būti įregistruota Valdų registre;

4.2. pareiškėjas paraiškoje privalo deklaruoti visus valdomus naudmenų ir kitus plotus, už kuriuos jis prašo paramos, ir visus valdomus naudmenų plotus, nors už juos paramos neprašo. Parama skiriama tik už Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius naudmenų ir kitus plotus;

4.3. plotai, kuriuose einamaisiais metais (iki gruodžio 31 d.) yra atliekami, numatyti ar planuojami atlikti darbai, turėsiantys įtakos šių plotų atitikčiai paramos reikalavimams (pvz.: vykdomos statybos, melioracijos sistemų įrengimo ar tvarkymo darbai ir kt.), turi būti deklaruojami kaip tinkami paramai plotai, kurie einamaisiais metais neatitinka paramos skyrimo reikalavimų (kodas TPN), jeigu plotų

neatitiktis paramos reikalavimams bus laikinas (pvz., bus atliekami melioracijos darbai) arba netinkami paramai plotai (kodas NEP), jeigu plotų neatitiktis reikalavimams bus nuolatinė (pvz., plote bus pastovių objektų (pastatų, vandens telkinių ir kt.);

4.4. pareiškėjui draudžiama tyčia dalyti valdą, jei jis siekia gauti didesnę paramos sumą ar išvengti žalinimo reikalavimų vykdymo (EASV deklaravimo, pasėlių įvairinimo). Tyčiniu valdos dalijimu laikomas dirbtinis valdos ploto suskirstymas į dalis (skaidymas), sumažinant ankstesniais metais deklaruotą plotą. Valdos padalijimu taip pat laikomi atvejai, kai nustačius galimą tyčinį valdos dalijimą ir Agentūrai paprašius, pareiškėjas Agentūros nustatyta tvarka per pranešime nurodytą terminą nepateikia prašomų dokumentų;

4.5. pareiškėjas privalo visoje valdoje visus metus laikytis kompleksinės paramos reikalavimų, kurie apima Valdymo reikalavimus ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimus, nurodytus Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, ir Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (toliau – GAAB) reikalavimų, nurodytų Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, aprašo patvirtinimo“. Už šiame punkte minimų reikalavimų pažeidimus sankcijos skaičiuojamos pagal Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-306 „Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

4.6. mažiausias valdos naudmenų plotas, kurį gali sudaryti ne mažesni kaip 0,1 ha laukai ir už kurį gali būti mokamos tiesioginės išmokos už plotą, yra 1 ha. Išmokos yra mokamos už laukus, kurie yra įbraižyti elektroniniu būdu taisyklių nustatyta tvarka. Visi pareiškėjo deklaruojami plotai, kurie yra 0,1 ha arba didesni ir kuriuose auginami žemės ūkio augalai, atsižvelgiant į taisyklių 2 priedo V skyriuje pateiktame Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriuje (toliau – klasifikatorius) nurodytas augalų rūšis, turi būti deklaruojami kaip atskiri plotai. Tačiau klasifikatoriaus I grupės augalai gali būti jungiami į plotus, kuriuos sudaro daugiau nei viena auginamų augalų rūšis, o tokie plotai negali būti didesni nei 0,5 ha. Tokie klasifikatoriaus I grupės sujungti plotai turi būti deklaruojami kodu KTŽ „Kiti augalai ariamojoje žemėje“ arba DAK „Kitos daržovės“ arba DUK „Kitos daržovės (uždarajame grunte)“.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

4.7. taisyklių 4.6 papunktyje nurodytas reikalavimas dėl mažiausio lauko naudmenų ploto netaikomas, jei laukai skirti selekcijai ir moksliniams tyrimams. Leidžiama prašyti pagrindinės tiesioginės išmokos už mažesnius kaip 0,1 ha dydžio laukus, bet ne mažesnius kaip 0,01 ha. Parama už šiuos laukus bus skiriama tik tada, jei pareiškėjas iki einamųjų metų spalio 1 d. Agentūrai pateiks papildomus dokumentus (selekcinės sėklos atestatą, išduotą mokslo įstaigų), kuriais bus įrodoma, kad šie laukai yra skirti selekcijai arba juose vykdoma mokslinė veikla, arba sutartis, sudarytas su juridiniais asmenimis, užsiimančiais selekcija ir moksliniais tyrimais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

4.8. už plotus, ne mažesnius kaip 0,1 ha, už kuriuos pareiškėjas prašo paramos pagal KPP priemones, išmokos mokamos, kai šie plotai atitinka reikalavimus, nustatytus atskirais žemės ūkio ministro įsakymais;

4.9. *Neteko galios nuo 2020-02-05*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

4.10. *Neteko galios nuo 2020-02-05*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

4.11. KŽS, kuriuose einamaisiais metais deklaruojami laukai, už kuriuos prašoma tiesioginių išmokų paramos, iki metų, einančių prieš paraiškos teikimo (einamuosius) metus gruodžio 1 d. turi būti sutvarkyti (jeigu būtina – atlikti medžių, kelmų, krūmų, akmenų valymo darbai, o darbų atliekos pašalintos iš lauko ir kt.) ir tinkami paramai. Tiesiogines išmokas galima gauti tik už reikalavimus, atitinkančius naudmenų plotus;

4.12. deklaruojamuose naudmenų plotuose turi būti auginami žemės ūkio augalai (įskaitant pievas) arba laikomas pūdymas. Jeigu žemės ūkio augalai deklaruojamame plote apskritai neauginami (jame nėra vykdoma žemės ūkio veikla), parama už tokius plotus neskiriama;

4.13. laikoma, kad yra deklaruojami didesni naudmenų plotai, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, kai:

4.13.1. prašoma išmokų už akivaizdžiai apleistas, nedirbamas ir neprižiūrimas (apaugusias medžiais ir (arba) krūmais, ir (arba) nešienautas, ir (arba) piktžolėmis apžėlusias) naudmenas. Deklaruojant tokius plotus turi būti suteikiamas kodas NEP „Netinkami paramai plotai“. Pavienių medžių buvimas lauke nelaikomas neatitikimu;

4.13.2. deklaruojamas plotas, už kurį siekiama gauti susietąją paramą, tačiau nustatoma, kad šiame plote auginami kiti nei deklaruoti augalai, kurie nepriskiriami susietosios paramos schemai, pagal kurią pareiškėjas pretenduoja gauti išmoką, arba deklaruoti augalai apskritai neauginami. Tokiu atveju laikoma, kad deklaruojami susietajai paramai gauti didesni naudmenų plotai nei deklaruoti susietajai paramai gauti reikalavimus atitinkantys plotai;

4.13.3. prašoma paramos deklaruojant plotą, dėl kurio taisyklių 75.15 papunktyje ir 83, 88 punktuose numatytais atvejais arba Agentūrai atsitiktinės atrankos ar rizikos analizės būdu atrinkus pareiškėją patikrai nepateikiami žemės valdymo teisės patvirtinimo dokumentai arba neįrodoma, kad pareiškėjas vykdo žemės ūkio veiklą. Žemės ūkio veiklos vykdymo faktas pagrindžiamas vienu iš įrodymų:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

4.13.3.1. pateikiant žemės ūkio produkcijos pardavimo praėjusiais arba einamaisiais metais fakto pagrindimo dokumentus arba suteiktų žemės ūkio paslaugų teikimo sutartį, arba ūkio reikmėms išsinuomotos žemės ūkio technikos nuomos sutartį ir atsiskaitymo pagal minėtas sutartis dokumentus (sąskaitas faktūras, PVM sąskaitas faktūras, kurias išrašomos, jei pardavėjas ar nuomotojas yra PVM mokėtojas (ar kitus vietoj jų naudojamus apskaitos dokumentus), pirkimo–pardavimo kvitus, pinigų priėmimo kvitus, kasos aparato kvitus arba kitus laisvos formos produkcijos pardavimo dokumentus). Pareiškėjai, deklaruojantys 30 ha ir didesnius tiesioginėms išmokoms tinkamus plotus, produkcijos pardavimo (išskyrus atvejus, kai savo užauginta produkcija yra parduota turgavietėse), paslaugų įsigijimo ar technikos nuomos faktui pagrįsti taip pat privalo pateikti apmokėjimo, įvykdyto per komercinius bankus, kredito unijas ar kitus mokėjimo paslaugų teikėjus, patvirtinimo dokumentus – mokėjimo nurodymus su mokėjimo paslaugų teikėjų žyma (jei mokėjimas atliktas elektroninės bankininkystės būdu, mokėjimo nurodymas turi turėti „Įvykdymo datos“ žymą) (toliau – apmokėjimo patvirtinimo dokumentai). Agentūrai įvertinus, kad dokumentai, kurie pateikiami žemės ūkio veiklos vykdymo faktui pagrįsti, kaip nurodyta šiame papunktyje, yra fiktyvūs, laikoma, kad pareiškėjas reikiamų dokumentų nepateikė;

4.13.3.2. jei einamaisiais metais pareiškėjo, jo valdos partnerių, valdoje registruotų šeimos narių ar susijusių subjektų (kaip nurodyta taisyklių 5 punkte) vardu Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registre yra nepertraukiamai registruotos (įregistruotos ne vėliau kaip iki einamųjų metų liepos 1 d. (imtina) ir neišregistruotos) žemės ūkio technikos (traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų);

4.13.3.3. jei pareiškėjas, jo valdos partneriai, valdoje registruoti šeimos nariai einamaisiais metais nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. laiko ūkinių gyvūnų, registruotų Ūkinių gyvūnų registre, ne mažiau kaip 0,1 SG hektarui (vertinamas visų deklaruojamų plotų ir nurodytu laikotarpiu laikytų ūkinių gyvūnų, pagal taisyklių 3 priede pateiktą lentelę perskaičiuotų į sutartinius gyvulius, vidurkio santykis);

4.14. soduose ir uogynuose esantys dirbtiniai tvenkiniai, keliukai su kietąja ar briauna danga ir užuovėjinės juostos į tinkamą paramai plotą neįtraukiami, tačiau į tinkamą paramai plotą, matuojant nuo eilių vidurio, gali būti įtraukti tokie pievų plotai:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

4.14.1. kurių plotis tarp eilių soduose – iki 8 metrų, o uogynuose – iki 5 metrų;

4.14.2. kurių plotis nuo kraštinės eilės iki sodo ribos – iki 8 metrų (iki 12 metrų galulaukėse), o iki uogyno ribos – iki 5 metrų (iki 8 metrų galulaukėse);

4.15. pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už gyvulius, be šiose taisyklėse taikomų bendrųjų reikalavimų, tai pat turi atitikti atitinkamų taisyklių, tvirtinamų atskirais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymais, nuostatas, jeigu tose taisyklėse nenumatyta kitaip. Pareiškėjai, dalyvaujantys KPP priemonėse, be šiose taisyklėse taikomų bendrųjų reikalavimų, taip pat turi laikytis reikalavimų, nurodytų atitinkamos priemonės įgyvendinimo taisyklėse, tvirtinamose atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu, jeigu tų priemonių taisyklėse nenumatyta kitaip;

4.16. pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už gyvulius, turi būti teisės aktų nustatyta tvarka registruoti atitinkamų gyvulių laikytojai ir iki paraiškos pateikimo dienos turi būti atnaujinę gyvulių duomenis Ūkinių gyvūnų registre. Jeigu nustatoma neatitiktis atitinkamiems taisyklių, tvirtinamų atskirais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymais, reikalavimams, parama už gyvulius neskiriama, jeigu tose taisyklėse nenumatyta kitaip;

4.17. pareiškėjams arba paramos gavėjams, neteisėtai sukūrusiems sąlygas paramai gauti, parama neskiriama, o jau išmokėta paramos suma yra susigrąžinama. Atitiktis šiam reikalavimui vertinama pagal Pareiškėjų sąsajų ir galimo žemės ūkio valdų skaidymo nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. 3D-154 „Dėl Pareiškėjų sąsajų ir galimo žemės ūkio valdų skaidymo nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – metodika);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

4.18. Pareiškėjams ir jų sutuoktiniams, kurie dalyvavo arba dalyvauja įgyvendinant KPP priemonės „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ arba „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“, parama nemokama.

5. Neteko galios nuo 2020-04-11

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-226](#), 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-11, i. k. 2019-05966

III SKYRIUS PRIVALOMOS ŽEMĖS ŪKIO VEIKLOS VYKDYMO TVARKA

6. Pareiškėjai privalo laikytis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų:

6.1. žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo užtikrinti, kad žemės ūkio augalai dominuotų ir kad jie nebūtų visiškai sunykę;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

6.2. pievas (kodai GPŽ, GPA, DGP) nušienauti bent 1 kartą per metus ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d., o pareiškėjams, Ūkinių gyvūnų registre iki einamųjų metų liepos 1 d.

įregistravusiems turimas bičių šeimas, – bent 1 kartą per metus ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

6.3. užliejamųjų pievų teritorijose (Kintų, Lumpėnų, Rusnės, Stoniškių seniūnijos) žolės ritiniai turi būti išvežti iš laukų iki spalio 1 d.;

6.4. *Neteko galios nuo 2019-04-03*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

6.5. sodų ir uogynų tarpueilius (išskyrus tuos tarpueilius, kuriuose yra pieva) reikia periodiškai įdirbti (mechaniškai arba chemiškai) taip, kad juose būtų sunaikintos piktžolės. Sodų ir uogynų tarpueilius, kuriuose yra pieva (kodai: OBS, KRS, SLS, VYS, TRS, KTS, ASU, JSU, RSU, BSU, AVU, ARU, SVU, ŠIU, GEU, BKU, SPU, PUU, ŠAU, ERK, GUD, ŠRM, SMD, AKT, RŠT), nušienauti ne mažiau kaip 1 kartą per metus iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d., taip pat iki šios datos būtina pašalinti negyvus vaismedžius ir (arba) vaiskrūmius arba jų liekanas;

6.6. deklaruojant pūdyimo plotus, būtina užtikrinti, kad nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki rugpjūčio 1 d.:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

6.6.1. juodajame pūdyime nebūtų vykdoma jokia žemės ūkio gamyba (t. y. sėja, auginimas ir derliaus nuėmimas) einamųjų metų produkcijai gauti. Juodasis pūdyimas taip pat turi būti periodiškai įdirbamas taip, kad jame nebūtų subrendusių ir žydėjimo stadiją pasiekusių piktžolių;

6.6.2. žaliajame pūdyime nebūtų vykdoma žemės ūkio gamyba (t. y. ganomi gyvuliai, šienaujama žolė, išskyrus žaliosios masės susmulkinimą ir įterpimą į dirvą) einamųjų metų produkcijai gauti ar auginami kiti nei klasifikatoriaus III grupėje ir kodais GPŽ, GPA deklaruojami žoliniai augalai. Žaliajame pūdyime auginami minėti žoliniai augalai ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. turi būti įterpiami į dirvą, o prieš įterpiant į dirvą nuimti šių augalų derlių draudžiama;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-503](#), 2019-09-06, paskelbta TAR 2019-09-06, i. k. 2019-14301

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

6.7. daugiametės, natūralios ir pusiau natūralios pievos, kurių kodai DGP, SPT, 5PT-2, MNP, MNŠ, nesant reikalavimo atkurti daugiameses pievas, anksčiausiai gali būti deklaruojamos praėjus penkeriems metams po paskutinio ariamosios žemės deklaravimo atitinkamame plote.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-226](#), 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-11, i. k. 2019-05966

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

7. Kai pareiškėjo deklaruojami plotai patenka į „Natura 2000“ teritorijas ar juos deklaruojant vykdomi įsipareigojimai pagal KPP priemonių „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas, taip pat priemonių „Ekologinis ūkininkavimas“ arba „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įsipareigojimai, o tokių plotų priežiūrai ar juose vykdomai ūkininkavimo veiklai nacionaliniuose teisės aktuose yra nustatyti specialieji, žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus atitinkantys reikalavimai (pievų šienavimo terminai, sodų ir uogynų priežiūros reikalavimai, pūdyimo įdirbimo reikalavimai ir kt.) (toliau – specialieji reikalavimai), taikomas ne taisyklių 6 punkte nustatytas konkretus žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus, bet jį atitinkantis specialusis reikalavimas. Jeigu nustatomas neatitikimas specialiajam reikalavimui, laikoma, kad plotai neatitinka ir taisyklių 6 punkte nustatyto konkretaus žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijaus.

8. Pievų, kaip nurodyta taisyklių 6.2 papunktyje, išskyrus pievas, patenkančias į taisyklių 7 punkto nuostatos taikymo sritį, taip pat sodų ir uogynų tarpueilių, kuriuose yra pieva, kaip nurodyta taisyklių 6.5 papunktyje, šienavimas ir priežiūra atliekama vadovaujantis šiais principais:

8.1. nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) pievose turi būti sutvarkyta (išvežta iš lauko arba supresuota, arba šienas sudėtas į kūgius, arba žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista) laikantis taisyklių 6.2 papunktyje nustatytų šienavimo terminų, arba:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

8.1.1. jeigu pareiškėjo, kurio (arba jo valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario) einamųjų metų laikotarpiu nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų vidurkis sudarė ne mažiau kaip 0,3 SG hektarui (vertinamas visų deklaruojamų pievų plotų ir laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų (galvijų, arklių, avių, ožkų, danielių, dėmėtųjų elnių, taurių elnių, bizonų, stumbrų) santykis), pievų plotuose ganymo sezono metu yra ganoma, nelaikoma reikalavimų neatitikimu, jeigu tokie plotai netinkamai nuganyti ar nušienauti. Tokiu atveju ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. deklaruojamuose pievų laukuose yra būtini gyvulių buvimo lauke požymiai – ekskrementų liekanos, išguldyta ir (arba) nuėsta žolė (ar kiti požymiai) arba laukai turi būti nušienauti, t. y. nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) pievose turi būti sutvarkyta (išvežta iš lauko; supresuota arba sudėta į kūgius; susmulkinta ir tolygiai paskleista);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

8.1.2. jeigu pareiškėjo (arba jo valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario) laikomų žolėdžių ūkinių gyvūnų vidurkis, kaip numatyta taisyklių 8.1.1 papunktyje, sudaro mažiau kaip 0,3 SG pievos hektarui ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 dienos konkretus laukas turi būti nuganytas ir geros agrarinės būklės, t. y. visi lauko plotai turi būti ūkinių gyvūnų nuganyti, o nenuganyti plotai turi būti sutvarkyti, t. y. nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) turi būti iš lauko išvežta arba supresuota, arba šienas sudėtas į kūgius, arba žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista);

8.2. pareiškėjai (arba jų valdų partneriai ar valdoje registruoti šeimos nariai), numatyti taisyklių 8.1.1 ir 8.1.2 papunkčiuose – žolėdžių ūkinių gyvūnų laikytojai, turi laikyti ūkinius gyvūnus, registruotus Ūkinių gyvūnų registre. Žolėdžių ūkinių gyvūnų, perskaičiuotų į sutartinius gyvulius, pagal taisyklių 3 priedo lentelės 1–9 eilutę, duomenys vertinami atsižvelgiant į Ūkinių gyvūnų registre pateiktus duomenis;

8.3. Pareiškėjai, įgyvendinantys įsipareigojimus, susijusius su pievų tvarkymo darbais pagal KPP priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas arba priemonę „Su „Natura 2000“ ir su Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, pievų tvarkymo darbus, kaip nurodyta taisyklių 8.1 papunktyje, atlieka laikydamiesi konkrečios priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytų reikalavimų. Reikalavimas netaikomas pareiškėjams, įgyvendinantiems taisyklių 6.2 papunktyje nurodytą pievų šienavimo įsipareigojimą;

8.4. nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) sodų ir uogynų tarpueiliuose, kuriuose yra pieva, turi būti sutvarkyta (išvežta iš lauko; supresuota arba sudėta į kūgius; susmulkinta ir tolygiai paskleista) iki taisyklių 6.5 papunktyje nustatytų šienavimo terminų;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

8.5. kai pievų augalai (motiejukai, eraičiniai, svidrės ir kt.) einamaisiais metais yra auginami sėklai, kaip viena žemės ūkio augalų rūšis, paraiškoje tokie laukai turi būti deklaruojami kodais GPŽ, GPA ir DGP pažymint požymį „SĖ“. Tokiu atveju kiti taisyklių 8 punkte išdėstyti pievų priežiūros reikalavimai netaikomi. Jeigu lauke, kuriam priskirtas požymis „SĖ“, nėra vyraujančios augalų rūšies (t. y. vizualiai įvertinus skirtingų augalų (jeigu tokių yra) paplitimą galima nustatyti, kad auginami daugiau nei vienos žolinių augalų rūšies augalai), laikoma, kad pievos paskirtis („SĖ – žemės ūkio augalai sėklai“) nurodyta neteisingai ir šio taisyklių papunkčio išimtis netaikoma;

8.6. kai yra deklaruojamos pievos (deklaruotos kodu GPŽ), kurios taip pat deklaruojamos ir kaip palaukės, kaip nurodyta taisyklių 40.6 papunktyje, siekiant EASV atitikties, tokie plotai turi būti nušienauti, nuganyti ir geros agrarinės būklės ne vėliau kaip iki rugpjūčio 1 d., t. y. visi lauko plotai turi būti nušienauti, nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) turi būti iš lauko išvežta arba supresuota, arba šienas sudėtas į kūgius, arba žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista, ir (arba) ūkinių gyvūnų nuganyti, o nenuganyti plotai turi būti sutvarkyti, t. y. paliktų išėdų nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) turi būti iš lauko išvežta arba supresuota, arba šienas sudėtas į kūgius, arba žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista).

9. Siekiant įsitikinti taisyklių 6.1 papunktyje (ar žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje žemės ūkio augalai dominuoja ir nėra visiškai sunykę), 6.2 papunktyje (ar laiku nušienauta ir sutvarkyta) ir 6.6 papunktyje (ar į dirvą yra įterpti augalai, ar nėra piktžolių) nurodytų įsipareigojimų vykdymu, pareiškėjo deklaruojamų laukų patikros atliekamos konkrečiau deklaruoto lauko plote, įvertinant, ar numatytas lauko priežiūros būdas pritaikytas visame lauko plote. Jeigu yra nustatoma neatitiktis, išmatuojamas ir įvertinamas (sumuojamas) bendras neatitiktis plotas lauke. Jeigu nustatomos neatitiktys tiek taisyklių 6.2, tiek taisyklių 6.6 papunkčiuose numatytiems reikalavimams, laikoma, kad

deklaruojamuose laukuose yra deklaruoti didesni naudmenų plotai, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, kaip numatyta taisyklių 4.13 papunktyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

10. Neteko galios nuo 2019-04-03

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

11. Piktžolėmis apaugę sodų ir uogynų tarpueiliai (išskyrus tuos tarpueilius, kuriuose yra pieva) laikomi neatitinkančiais paramos skyrimo sąlygų, kaip nurodyta taisyklių 6.5 papunktyje, jeigu aptinkama augmeniją stelbiančių, sustabarėjusių, taip pat sėklas subrandinusių arba išbarsčiusių piktžolių. Jeigu yra nustatoma neatitikčių, išmatuojamas ir įvertinamas (sumuojamas) bendras neatitikčių plotas lauke. Jeigu nustatoma neatitiktis, laikoma, kad deklaruojamuose laukuose yra deklaruoti didesni naudmenų plotai, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, kaip numatyta taisyklių 4.13 papunktyje.

12. Sodų ir uogynų laukai laikomi neatitinkančiais reikalavimų, kaip numatyta taisyklių 6.5 papunktyje, jeigu iš deklaruojamų laukų tebėra nepašalinti negyvi vaismedžiai ir (arba) vaiskrūmiai ar jų liekanos. Laikoma, kad deklaruojamuose laukuose yra nepašalintų negyvų vaismedžių ir (arba) vaiskrūmių, jeigu tokius vaismedžius ir (arba) vaiskrūmius galima priskirti prie grupių (trijų ir daugiau vienetų, esančių greta vienas kito). Jeigu nustatoma, kad neatitiktis užima daugiau nei 50 proc. lauko, laikoma, kad šis laukas yra ganykla arba pieva.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

IV SKYRIUS IŠMOKOS JAUNAJAM ŪKININKUI REIKALAVIMAI

13. Išmoką jaunajam ūkininkui gali gauti:

13.1. pareiškėjas fizinis asmuo, kuris:

13.1.1. teikdamas paraišką, kuria pirmą kartą siekia gauti išmoką jaunajam ūkininkui, yra ne vyresnis kaip 40 metų (tais metais jam nesueis 41 metai);

13.1.2. valdą, kaip valdos valdytojas, kuria pirmą kartą arba jau yra įkūręs ne anksčiau kaip prieš 5 metus iki teikiamos paraiškos, kuria pirmą kartą siekia gauti išmoką jaunajam ūkininkui, pateikimo dienos;

13.2. pareiškėjas juridinis asmuo:

13.2.1. kurio tiek vienasmenio, tiek kolegialaus valdymo atveju, valdymo organus ir juridinio asmens dalyvius (savininkus) sudaro fiziniai asmenys, kurie paraiškos, kuria pirmą kartą siekiama gauti išmoką jaunajam ūkininkui, teikimo metu yra ne vyresni kaip 40 metų amžiaus ir einamaisiais metais šiems asmenims nesueis 41 metai;

13.2.2. kuris valdą yra įkūręs pirmą kartą ir ne anksčiau kaip prieš 5 metus iki teikiamos paraiškos, kuria pirmą kartą siekia gauti išmoką jaunajam ūkininkui, pateikimo dienos;

13.3. bet kuris asmuo tik vieną kartą kaip fizinis ar juridinis, ar juridinio asmens valdyme dalyvaujantis fizinis asmuo gali siekti ar dalyvauti siekiant išmokos jaunajam ūkininkui.

14. Pareiškėjo juridinio asmens atveju, siekiant užtikrinti veiksmingą ir ilgalaikę šio juridinio asmens kontrolę, visą paramos laikotarpį juridinio asmens valdymo organą ir juridinio asmens dalyvius turi sudaryti paraiškos teikimo metu juridinio asmens veikloje dalyvaujantys fiziniai asmenys, kaip apibrėžta taisyklių 13.2.1 papunktyje. Juridinio asmens vadovas (direktorius, savininkas ir kt.) privalo vadovauti juridiniam asmeniui ne trumpiau nei vienus kalendorinius metus, kuriais teikiama paraiška. Jeigu einamaisiais metais nustatoma, kad juridinio asmens veikloje dalyvauja nauji, taisyklių 13.2.1 papunktyje neapibrėžti asmenys (pasikeitė valdymo organo nariai ir (arba) juridinio asmens dalyviai), išmoka jaunajam ūkininkui toliau neskiriama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

15. Pareiškėjas juridinis asmuo ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. Agentūrai pateikia sąrašus apie fizinius asmenis, dalyvaujančius šio juridinio asmens veikloje, kaip nurodyta taisyklių 13.2 papunktyje ir 14 punkte. Pavėluotai sąrašai priimami iki einamųjų metų rugpjūčio 26 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) išmokos jaunajam ūkininkui sumą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų rugpjūčio 26 d. sąrašai neadministruojami ir išmoka jaunajam ūkininkui neskiriama, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Esant šioms aplinkybėms išmokos mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

16. Išmoka jaunajam ūkininkui skiriama kasmet vienam pareiškėjui ne ilgesnį nei penkerių metų laikotarpį, kai jis einamaisiais metais deklaruoja naudmenų plotus, atitinkančius pagrindinės tiesioginės išmokos reikalavimus.

17. Jei pareiškėjas išmokos jaunajam ūkininkui teikimo laikotarpiui nebepateikia paraiškos, tais metais jis išmokos negauna, tačiau dėl praleistų metų išmokos laikotarpis nepailgėja. Pareiškėjas, vėliau pateikęs paraišką, išmoką jaunajam ūkininkui gaus likusiam išmokų teikimo laikotarpiui.

18. Pareiškėjai, kurie valdą, kaip valdos valdytojai, pirmą kartą įkūrė jau esamos valdos pagrindu, laikomi atitinkančiais taisyklių 13.1.2 papunkčio reikalavimus, jeigu valdos įkūrimas (po valdos perėmimo) įvyko ne anksčiau kaip prieš penkerius metus iki pirmą kartą pateiktos paraiškos gauti tiesiogines išmokas.

19. Išmoka jaunajam ūkininkui mokama už kiekvieną paraiškoje deklaruotą reikalavimus pagrindinei tiesioginei išmokai gauti atitinkantį naudmenų hektarą iki 90 ha. Neatsižvelgiant į tai, kad išmoka jaunajam ūkininkui mokama už ne didesnę kaip 90 ha plotą, pareiškėjas privalo deklaruoti visus žemės valdymo teise (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais), jam priklausančius plotus:

19.1. kai išmoką jaunajam ūkininkui siekia gauti fizinis asmuo ir (arba) juridinis asmuo ir (arba) keli juridiniai asmenys, kurių valdyme dalyvauja tas pats fizinis asmuo, ir kurie skirtingais deklaravimo metais deklaruoja tuos pačius naudmenų plotus, tokiems subjektams skaičiuojamas bendras išmokos jaunajam ūkininkui teikimo laikotarpis;

19.2. kai išmoką jaunajam ūkininkui siekia gauti susiję asmenys, kaip numatyta metodikoje, išmoka jaunajam ūkininkui tokiems asmenims mokama už ne didesnę kaip bendrą 90 ha plotą.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

20. Nustačius, kad kelių juridinių asmenų, kaip apibrėžta taisyklių 13.2 papunktyje, valdyme dalyvauja tas pats fizinis asmuo, visos paraiškos, susijusios su šiuo fiziniu asmeniu, įvertinamos vadovaujantis metodika, kaip numatyta taisyklių 4.17 papunktyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

V SKYRIUS ŽALINIMO IŠMOKOS REIKALAVIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS ŽALINIMO IŠMOKOS NUOSTATOS

21. Pareiškėjas, siekiantis gauti žalinimo išmoką, privalo atitikti žalinimo išmokos reikalavimus t. y. įvairinti pasėlius, išlaikyti esamas daugiametes pievas, naudmenose deklaruoti EASV.

22. Pareiškėjų deklaruoti laukai, kurie yra sertifikuoti pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo ir ekologiškų žemės ūkio produktų gamybos proceso ir produkcijos sertifikavimo“ (toliau – Ekologinio žemės ūkio taisyklės), nuostatas, atitinka žalinimo išmokos reikalavimus ir jiems skiriama žalinimo išmoka. Kai pareiškėjas paraiškoje deklaruoja ne tik ekologinei gamybai sertifikuotus laukus, paraiškos dalis be sertifikuotų laukų privalo atitikti žalinimo išmokos reikalavimus. Jei toks pareiškėjas visame deklaruotame plote siekia atitikti žalinimo išmokos reikalavimus, tai privalo nurodyti 1 priedo 14 lentelėje, tačiau tokiu atveju jo deklaruoti sertifikuoti laukai nebus vertinami atskirai, kaip atitinkantys žalinimo išmokos reikalavimus.

23. Pareiškėjai, kurie laikosi visų tam tikrai vietai taikomų papildomų ūkinės veiklos apribojimų ir reikalavimų, susijusių su direktyvų 92/43/EEB, 2009/147/EB ir 2000/60/EB įgyvendinimu, nustatytų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, saugomos teritorijos nuostatuose, apsaugos reglamentuose, saugomos teritorijos planavimo dokumentuose, apsaugos sutartyse su privačios žemės savininkais ar valstybinės žemės valdytojais, pripažįstami atitinkančiais žalinimo išmokos reikalavimus ir jiems skiriama žalinimo išmoka. Likusiems pareiškėjo deklaruotiems plotams, kurie nepatenka į šiame punkte nurodytų apribojimų ir reikalavimų

teritoriją ar jų nesilaikoma, taikoma tokia pat tvarka žalinimo išmokai gauti, kaip nurodyta taisyklių 21 punkte.

24. Pareiškėjui nereikia įvairinti pasėlių ir deklaruoti EASV, t. y. laikoma, kad jis atitinka šiuos reikalavimus, kai paraiškoje:

24.1. deklaruotos pievos sudaro daugiau nei 75 proc. paramai tinkamo ploto;

24.2. deklaruotos pievos iki 5 metų ir (arba) pūdymas, ir (arba) ankštiniai (kodai: PUP, VIK, ŽIR, LEŠ, LUB) sudaro daugiau nei 75 proc. ariamosios žemės. Šiuo atveju pūdyje ir ankštinių augalų plotose nereikia laikytis 42.1–42.2 papunkčių reikalavimų;

24.3. deklaruoti vien daugiamečių sodinių plotai. Tokia paraiška iš karto atitinka žalinimo išmokos reikalavimus.

25. Apskaičiuojant plotą, tinkamą žalinimo išmokos reikalavimams, skaičiuojami ir laukai nuo 1 iki 10 arų, nors už juos tiesioginės išmokos, įskaitant žalinimo, neskiriamos.

26. Kai deklaruotas plotas paraiškoje yra mažesnis už Agentūros atliekamos patikros metu nustatytą plotą, žalinimo išmoka skaičiuojama deklaruotam plotui, o kai jis didesnis už nustatytą plotą, žalinimo išmoka skaičiuojama nustatytam plotui, neatsižvelgiant į su žalinimo išmoka susijusias sankcijas.

ANTRASIS SKIRSNIS PASĖLIŲ ĮVAIRINIMAS

27. Pasėlių įvairinimas – tai kelių pasėlių deklaravimas priklausomai nuo pareiškėjo deklaruoto 10 ha ir daugiau ariamosios žemės ploto, kai:

27.1. pareiškėjas, deklaravęs nuo 10 iki 30 ha imtinai ariamosios žemės, privalo deklaruoti bent du skirtingus pasėlius, iš kurių vienas turi užimti 75 proc. ar mažiau viso deklaruoto ariamosios žemės ploto;

27.2. pareiškėjas, deklaravęs daugiau nei 30 ha ariamosios žemės, privalo deklaruoti bent tris skirtingus pasėlius. Pasėlis, kurio deklaruota daugiausia, turi užimti 75 proc. ar mažiau, o du didžiausi pagal plotą pasėliai – 95 proc. ar mažiau ariamosios žemės ploto;

27.3. paraiškoje deklaruotos pievos iki 5 metų arba pūdymas sudaro daugiau nei 75 proc. ariamosios žemės, likusioje ariamojoje žemėje vienas pasėlis turi užimti mažiau nei 75 proc. ploto, jei jis nėra pieva iki 5 metų arba pūdymas.

28. Pareiškėjui nereikia įvairinti pasėlių, t. y. jis atitinka pasėlių įvairinimo reikalavimą, kai daugiau nei 50 proc. einamaisiais metais deklaruotos ariamosios žemės praėjusiais metais pareiškėjo nebuvo deklaruota, o visoje deklaruotoje žemėje praėjusiais metais buvo auginami kiti pasėliai nei einamaisiais metais.

29. Iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. (išskyrus daugiamečius sodinius, kurie privalo būti išlaikyti ir randami patikros vietoje metu visus paraiškos administravimo metus, t. y. nuo einamųjų metų paraiškos pateikimo iki kitų metų paraiškų priėmimo) pareiškėjas privalo užtikrinti, kad patikros vietoje metu Agentūros darbuotojas rastų paraiškoje deklaruotą pasėlį arba, jei jo lauke nebėra, pasėlio liekanų, iš

kurių būtų matyti, kad lauke buvo augintas paraiškoje deklaruotas pasėlis. Tokiu atveju, jei patikros vietoje metu Agentūros darbuotojas rastų kitą pasėlį (jei jo lauke nebėra – pasėlio liekanų), negu pareiškėjo deklaruota paraiškoje, – tai nebūtų laikoma pažeidimu tuo atveju, jei kitas pasėlis (jei jo lauke nebėra – pasėlio liekanos) būtų priskiriamas prie tos pačios klasifikatoriaus augalų grupės ir (arba) neturėtų įtakos nei pareiškėjo atitikties EASV reikalavimams, nei pretenduotų atitikti susietosios paramos reikalavimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

30. Žolinių azotą kaupiančių augalų (deklaruotinių kodais: DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER) mišinys su kitomis žolėmis (deklaruotinėmis kodais: GPŽ, GPA), kuriame vyrauja (sudaro daugiau nei 50 proc.) azotą kaupiantys augalai, turi būti deklaruojamas kodu ŽMI, o azotą kaupiantiems augalams nevyraujant – kodais: GPŽ, GPA. Ankštinių (deklaruotinių kodais: PUP, VIK, ŽIR, LEŠ, LUB) augalų mišinys su kitais augalais (išskyrus žolinius) turi būti deklaruojamas kodu BMI, jei azotą kaupiantys augalai yra vyraujantys, arba kodu NMI, jei azotą kaupiantys augalai nėra vyraujantys (sudaro mažiau nei 50 proc.). Mišiniai, kuriuos sudaro tik azotą kaupiantys augalai (klasifikatoriaus II ir (arba) III grupės augalai), turi būti deklaruojami kodu AKM.

31. Skirtingu pasėliu (neatsižvelgiant, ar jame yra įsėlis) dėl pasėlių įvairinimo laikomi skirtingais kodais pažymėti klasifikatoriuje nurodyti augalai. Tačiau pasėlių įvairinime skirtingu pasėliu nelaikoma:

31.1. visos IV grupės naudmenos;

31.2. PDŽ „Žalasis pūdymas“ ir PDJ „Juodasis pūdymas“;

31.3. V–VI grupių naudmenos netinkamos pasėlių įvairinimui, kadangi jos nepriskiriamos prie ariamosios žemės. Šioms naudmenoms netaikomi pasėlių įvairinimo reikalavimai, tačiau skiriama žalinimo išmoka, jei plotai atitinka bendruosius reikalavimus pagrindinei tiesioginei išmokai gauti;

31.4. plotai, deklaruoti kodais: KTŽ „Kiti augalai ariamojoje žemėje“ ir (arba) DAK „Kitos daržovės“ ir (arba) DUK „Kitos daržovės (uždarajame grunte)“ gali sudaryti ne daugiau kaip 25 proc. viso pareiškėjo deklaruojamos ariamosios žemės ploto tokiu atveju, kai pareiškėjas deklaruoja ne daugiau kaip 30 ha ariamosios žemės, ir ne daugiau kaip 5 proc. viso ariamosios žemės ploto, kai pareiškėjas deklaruoja daugiau nei 30 ha ariamosios žemės. Šiais kodais deklaruoti augalai neskaičiuojami kaip atskiri pasėlių įvairinimo pasėliai.

32. Pareiškėjas savo paraiškoje privalo deklaruoti klasifikatoriuje nurodytus augalus. Jei klasifikatoriuje nėra nurodyta pareiškėjo deklaruotinių augalų, pareiškėjas privalo deklaruoti juos kodu KTŽ „Kiti augalai ariamojoje žemėje“ arba DAK „Kitos daržovės“ arba DUK „Kitos daržovės“ (uždarajame grunte) arba KTS „Kiti sodai ir daugiamečiai uogynai“ nurodydamas, augalą, kai jo lauko plotas yra 0,5 ha arba daugiau.

DAUGIAMEČIŲ PIEVŲ IŠLAIKYMAS

33. Pareiškėjai, einamųjų metų paraiškoje deklaravę daugiameses pievas arba plotus, kurie paskutiniųjų penkerių metų (įskaitant einamuosius) laikotarpiu buvo deklaruojami kaip pievos ir nesuarti, privalo jų plotą išlaikyti, o suarus privalo šį plotą atkurti (esant taisyklių 35 punkto sąlygai), kaip nurodyta taisyklių 34 punkte bei detalizuota Daugiamečių ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-40 „Dėl Daugiamečių ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

34. Pareiškėjas, neišlaikęs daugiamečių pievų, jas privalo atkurti tame pačiame arba kitame plote. Kitas plotas yra tinkamas atkurti daugiamečių pievų plotą tada, kai jame nuo 2012 m. imtinai nė karto nebuvo deklaruota daugiametė pieva.

35. Kai einamaisiais metais pasibaigus deklaravimui nustatoma, kad daugiamečių pievų Lietuvoje sumažėjo daugiau nei leidžiama, Agentūra iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pareiškėjus, kurie, pagal dvejų ankstesnių metų paraiškų (neatsižvelgiant į jas pateikusių pareiškėją) duomenis, deklaravo plotus, kuriuose vietoj daugiametės pievos vykdoma kita veikla, informuoja, kad jie privalo atkurti daugiameses pievas iki kitų metų paraiškos pateikimo dienos. Jei ateinančiais metais daugiamečių pievų Lietuvoje sumažėjo daugiau nei leidžiama, už neatkurtus suartus daugiamečių pievų plotus išmokėtos paramos lėšos už žalinimo reikalavimų laikymąsi susigrąžinamos.

36. Atkurtos daugiametės pievos laikomos daugiametėmis nuo deklaravimo dienos, jei pareiškėjas įsipareigoja atkurtame plote deklaruoti daugiameses pievas mažiausiai 5 metus. Nesant reikalavimo atkurti daugiameses pievas, kodu DGP pievą deklaruoti galima tada, kai tame plote 5 metus iš eilės buvo deklaruota pieva kodu GPŽ arba laukas patenka į daugiamečių pievų sluoksnį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

37. Aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamas daugiameses ganyklas arba pievas, t. y. patenkančias į pievų ir joms artimų buveinių, pelkių ir medžiais apaugusių natūralių buveinių teritoriją „Natura 2000“, draudžiama arti, jų negalima ir atnaujinti – suarti ir atsėti, taip pat jose vykdyti ne žemės ūkio veiklą. Nustačius, kad pareiškėjas išarė arba šiuose plotuose ėmė vykdyti ne žemės ūkio veiklą, Agentūra informuoja pareiškėją, kad jis privalo toje pačioje vietoje atkurti daugiametę pievą iki kitų metų paraiškos pateikimo dienos.

38. Daugiamečių pievų atkurti nereikia, kai pagal reikalavimus jos apsodinamos mišku (išskyrus trumpas rotacijos želdinius, kalėdines eglutes ar energinius medžius) arba jų plotas panaudojamas viešiesiems tikslams.

KETVIRTASIS SKIRSNIS EKOLOGINIŲ ATŽVILGIU SVARBIOS VIETOVĖS

39. Pareiškėjas, deklaruojęs daugiau nei 15 ha ariamosios žemės, mažiausiai 5 proc. jos dalies privalo deklaruoti kaip EASV, kuria gali būti:

39.1. pūdymas, iš kurio einamaisiais metais negaunama produkcijos ir kurio 1 m² atitinka 1 m² EASV ploto;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-503](#), 2019-09-06, paskelbta TAR 2019-09-06, i. k. 2019-14301

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

39.2. azotą kaupiantys augalai, nurodyti klasifikatoriaus II, III grupėse ir deklaruotini kodu BMI, kurių 1 m² atitinka 1 m² EASV ploto;

39.3. posėlis arba žolinis įsėlis, kurio 1 m² atitinka 0,3 m² EASV ploto;

39.4. trumpos rotacijos želdiniai, kurių 1 m² atitinka 0,5 m² EASV ploto;

39.5. miškeliai, kurių 1 m² atitinka 1,5 m² EASV ploto;

39.6. tvenkiniai ir kūdros, kurių 1 m² atitinka 1,5 m² EASV ploto;

39.7. palaukės, kurių 1 ilgio metras, nepriklausomai nuo faktinio palaukės pločio, tačiau ne mažiau kaip 1 m ir ne daugiau kaip 20 m pločio, atitinka 9 m² EASV ploto;

39.8. grioviai, kurių 1 ilgio metras atitinka 10 m² EASV ploto.

40. Pareiškėjas, siekiantis atitikti EASV reikalavimus, turi atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:

40.1. suaręs plotus, kuriuose deklaruoti augalai, nurodyti II klasifikatoriaus grupėje, privalo juos apsėti iki einamųjų metų lapkričio 1 d. arba palikti šiuos plotus nesuartus bent iki einamųjų metų gruodžio 1 d. Ražienų paviršius gali būti lengvai kultivuotas taip, kad ražienos išliktų matomos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

40.2. sėti žolinį įsėlį arba posėlį:

40.2.1. įsėlis sėjamas į pagrindinį pasėlį balandžio 1 d.–liepos 1 d., įsėjant žolinius (klasifikatoriaus III grupės arba kodu GPŽ deklaruojamus) augalus, kurie turi būti sudygę ir matomi lauke po pagrindinės rūšies augalų derliaus nuėmimo nuo einamųjų metų rugsėjo 1 d. iki spalio 1 d. Įsėlį galima išlaikyti trumpiau nei nurodyta, jei jis nepertraukiamai išlaikomas dirvoje bent 8 savaites, o pareiškėjas, įsėjęs įsėlį, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas el. paštu iselis@nma.lt ar telefonu mobiliąja programėle „NMA agro“ informuoja Agentūrą apie sėją, nuroydamas valdos numerį, KŽS ir lauko numerius, tikslią sėjos datą, nuo kurios bus skaičiuojamas įsėlio išlaikymo dirvoje terminas. Įsėlis negali būti naudojamas ganyti ar derliui gauti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

40.2.2. posėlis sėjamas po ankstyvųjų bulvių, ankstyvųjų daržovių, javų arba rapsų derliaus nuėmimo liepos 1 d.–rugsėjo 15 d., sėjant sėklų mišinį, susidedantį bent iš dviejų rūšių augalų, kurie turi būti sudygę ir matomi lauke po pagrindinės rūšies augalų derliaus nuėmimo nuo einamųjų metų

rugsėjo 1 d. iki spalio 15 d. Posėlį galima išlaikyti trumpiau nei nurodyta, jei jis nepertraukiamai išlaikomas dirvoje bent 8 savaites, o pareiškėjas, pasėjęs posėlį, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas el. paštu poselis@nma.lt ar telefonu mobiliąja programėle „NMA agro“ informuoja Agentūrą apie sėją, nuroydamas valdos numerį, KŽS ir lauko numerius, tikslią sėjos datą, nuo kurios bus skaičiuojamas posėlio išlaikymo dirvoje terminas. Jei pareiškėjas ketina auginti žieminį posėlį, paraiškoje jis privalo nurodyti posėlio rūšį (žieminių augalų – kodas ŽP) ir papildomai pasirinkti žieminio augalo kodą iš klasifikatoriaus, kurį pareiškėjas, pateikęs prašymą Agentūrai, gali keisti iki einamųjų metų spalio 1 d. Posėlis negali būti naudojamas ganyti ar derliui gauti. Kitais metais deklaruoto žieminio posėlio vietoje auginant tos pačios rūšies žieminis augalus, praėjusiais metais žieminio posėlio plotas nebelaikomas EASV elementu, t. y. neatitinka žalinimo reikalavimų.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-503](#), 2019-09-06, paskelbta TAR 2019-09-06, i. k. 2019-14301

40.3. auginti trumpos rotacijos želdinius: gluosnius, tuopas arba baltalksnis, šių augalų plotuose nenaudojant mineralinių trąšų;

40.4. deklaruoti miškelius, kurie yra įsiterpę arba ribojasi su vieno ar daugiau pareiškėjų deklaruota ariamąja žeme. Kai yra deklaruojamas didesnis nei 0,3 ha ploto miškelis, nepriklausomai nuo deklaruoto šio miškelių ploto, EASV įskaitai tinkamu pripažįstamas ne didesnis kaip 0,3 ha plotas. EASV elementą, kuris ribojasi su kelių pareiškėjų deklaruota ariamąja žeme, įskaitai žalinimui gali parinkti tik vienas pareiškėjas, kuris turi žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus visam arba daliai EASV elemento ploto. Jei abu pareiškėjai turi žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus arba nė vienas jų neturi, EASV elementą įskaitai gali pasirinkti tas pareiškėjas, kurio deklaruojamo ariamosios žemės lauko dalies, besiribojančios su EASV elementu, perimetras ilgiausias;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

40.5. deklaruoti tvenkinius ir (arba) kūdras, kurie yra įsiterpę arba ribojasi su vieno ar daugiau pareiškėjų deklaruota ariamąja žeme. Kai yra deklaruojami didesni nei 0,3 ha ploto tvenkiniai ir (arba) kūdros, nepriklausomai nuo deklaruoto tvenkinio ir (arba) kūdros ploto, EASV įskaitai tinkamu pripažįstamas ne didesnis kaip 0,3 ha plotas. EASV elementą, kuris ribojasi su kelių pareiškėjų deklaruota ariamąja žeme, įskaitai žalinimui gali parinkti tik vienas pareiškėjas, kuris turi žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus visam arba daliai EASV elemento ploto. Jei abu pareiškėjai turi žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus arba nė vienas jų neturi, EASV elementą įskaitai gali pasirinkti tas

pareiškėjas, kurio deklaruojamo ariamosios žemės lauko dalies, besiribojančios su EASV elementu, perimetras ilgiausias;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

40.6. deklaruojamos ariamosios žemės plote arba plote, besiribojančiame su pareiškėjo deklaruojama ariamąja žeme (išskyrus pievas ir pūdymą), tačiau nepatenkančiame į kito pareiškėjo deklaruojamą lauką, palikti nuo deklaruojamos rūšies augalų aiškiai atskiriamas ne didesnio kaip 20 m ir ne mažesnio kaip 1 metro pločio palaukes (pievą ar pūdymą), kurios:

40.6.1. turi aiškiai atskiriamas ribas, t. y. aiški riba turi skirti palaukę nuo pamiškės augmenijos pradžios, kelio pylimo, pakelės ar kelio konstrukcinę dalį skiriančios tvoros, melioracijos griovio šlaito ir paviršinio vandens telkinio šlaito;

40.6.2. pripažįstamos tinkamomis EASV įskaitai, jeigu per visą pažymimą (įbraižomą) ilgį ribojasi su: mišku, keliu (magistraliniu, krašto, rajoniniu, vietiniu), neįskaitant kelio pylimo; melioracijos grioviu (grunte iškastu melioracijos sistemos vandentakiu, laikomu sausinimo ar drėkinimo reikmėms); paviršinio vandens telkiniu (ežeru, upe, tvenkiniu, kūdra, kanalu ir rekultivuotu į vandens telkinį kanalu);

40.6.3. atitinka pievai, kaip nurodyta taisyklių 8.6 papunktyje, ar pūdymui taisyklėse tokiems plotams keliamus priežiūros reikalavimus. Nustačius priežiūros reikalavimų vykdymo neatitiktį, visas plotas laikomas neatitinkančiu EASV reikalavimų;

40.7. deklaruoti griovį, griovio atkarpą ar vieną griovio šlaito atkarpą, kurie nuo pareiškėjo deklaruotos ariamosios žemės lauko besiribojančios kraštinės yra nutolę ne didesniu kaip 5 m atstumu. Šiuose grioviuose turi būti sutvarkytos ir išvalytos drenažinės žiotys, užtikrinant tinkamą vandens tėkmę visoje deklaruojamoje atkarpoje. Nustačius neatitiktį priežiūros reikalavimams, visas plotas laikomas neatitinkančiu EASV reikalavimų.

41. Deklaruojant taisyklių 40.5–40.7 papunkčiuose nurodytus kraštovaizdžio elementus:

41.1. tiesioginės išmokos už juos nemokamos, išskyrus palaukes, kurios įbraižomos deklaruotame paramai tiesioginėmis išmokomis tinkamame pievos lauke, laikantis taisyklių 40.6 papunktyje numatytos tvarkos;

41.2. jei Agentūros atliekamos patikros vietoje metu nustatoma, kad deklaruotas EASV kraštovaizdžio elemento plotas yra didesnis nei nustatytas ortofotografiniame žemėlapyje, EASV įskaitai skaičiuoti naudojamas ortofotografiniame žemėlapyje nustatytas plotas, jei mažesnis – patikros vietoje metu nustatytas plotas.

42. Taisyklių 39.1–39.3 papunkčiuose išvardytų EASV plotuose einamaisiais metais draudžiama naudoti augalų apsaugos produktus:

42.1. taisyklių 39.1 papunktyje nurodytoje EASV – nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki rugpjūčio 1 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

42.2. taisyklių 39.2 papunktyje nurodytoje EASV – visą augalų vegetacijos laikotarpį, t. y. nuo sėjos iki derliaus nuėmimo;

42.3. taisyklių 39.3 papunktyje nurodytoje EASV – nuo einamųjų metų rugpjūčio 15 d. iki spalio 15 d. arba posėlio ir įsėlio išlaikymo laikotarpiais, nurodytais 40.2.1–40.2.2 papunkčiuose. Pagrindinės deklaruojamos augalų rūšies plotuose, kai juose įsėtas įsėlis, augalų apsaugos produktus naudoti leidžiama;

42.4. jeigu nesilaikoma taisyklių 42.1–42.3 papunkčiuose nustatytos augalų apsaugos produktų naudojimo tvarkos arba sąmoningai pateikiami akivaizdžiai neteisingi augalų apsaugos produktų naudojimo duomenys, pareiškėjui taikomos sankcijos vadovaujantis taisyklių 91 punktu.

43. Deklaruojami miškelių bei tvenkinių ir (arba) kūdrų plotai, kaip nurodyta taisyklių 40.4 ir 40.5 papunkčiuose, pripažįstami atitinkančiais EASV reikalavimus, kai:

43.1. yra įsiterpę (visiškai apsupti) pareiškėjo deklaruotoje ariamojoje žemėje arba ribojasi su vieno ar daugiau pareiškėjų deklaruota ariamąja žeme, taip pat gali ribotis su paramai netinkamais plotais ir (arba) su to paties ar kito pareiškėjo valdomais deklaruotais daugiamečių pievų ir (arba) daugiamečių sodinių plotais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

43.2. nėra nutolę nuo ariamosios žemės ir (arba) nuo taisyklių 43.1 papunktyje nurodytų kitų plotų, t. y. miškelis, tvenkinys arba kūdra ne didesniu kaip 5 metrų atstumu ribojasi su pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme ir (arba) paramai netinkamu plotu ir (arba) to paties ar kito pareiškėjo valdomu deklaruotu daugiamečių pievų ir (arba) daugiamečių sodinių plotu.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

44. Deklaruojami grioviai, kaip nurodyta taisyklių 40.7 papunktyje, pripažįstami atitinkančiais EASV reikalavimus laikantis šios tvarkos:

44.1. deklaruoti griovį ar jo atkarpą (viename šlaite) galima tik tuo atveju, kai šalia yra deklaruojamas pareiškėjo ariamosios žemės laukas, o deklaruota griovio atkarpa negali būti ilgesnė nei jo šlaito riba su deklaruojamo lauko kraštine;

44.2. jeigu pareiškėjo deklaruojamos ariamosios žemės laukas ribojasi su deklaruojamu grioviu ar jo atkarpa tik viename šlaite, jis žymimas kaip EASV ir gali būti įskaitomas tik vienas šlaitas, t. y. taikoma tik pusė taisyklių 39.8 papunktyje numatyto EASV ploto įskaitos. Griovio priežiūra taikoma tik tai šlaito pusei, kuri ribojasi su pareiškėjo deklaruojama ariamąja žeme;

44.3. jeigu pareiškėjo deklaruojamas ariamosios žemės laukas ar laukai ribojasi su to paties griovio ar jo atkarpos šlaitais iš abiejų griovio pusių, pareiškėjui abu griovio šlaitai pripažįstami EASV, tačiau žymima ir įskaita taikoma kiekvienam šlaitui atskirai pagal griovio šlaito (kiekvienoje pusėje) ir

deklaruojamo lauko (kiekvienoje pusėje) sąlyčio ribą. Griovio priežiūra taikoma atitinkamai pagal kiekvieno iš šlaitų ir deklaruojamos ariamosios žemės lauko ribas.

44.4. deklaruojamas griovys yra tvarkomas ir prižiūrimas atsižvelgiant į tęstinius įsipareigojimus pagal KPP programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklas „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ ar „Melioracijos griovių tvarkymas“. Tokio griovio ar jo atkarpos, patenkančios į EASV, priežiūra vykdoma vadovaujantis ir EASV, ir KPP programos veiklai taikomais reikalavimais;

44.5. kai tarp deklaruojamo melioracijos griovio ir pareiškėjo lauko yra pažymima (įbrėžiama) palaukė, abu kraštovaizdžio elementai laikomi tinkamais EASV įskaitai tiek, kiek ribojasi su lauku ir grioviu, kai:

44.5.1. žemės plotas, kuris linija pažymimas kaip palaukė, bet neįbraižomas kaip pievos ar pūdymo laukas, ir ribojasi su pareiškėjo deklaruojamu lauku bei melioracijos grioviu, o šio žemės ploto plotis yra ne siauresnis kaip 1 metras ir ne platesnis kaip 5 metrai;

44.5.2. žemės plotas, kuris linija pažymimas kaip palaukė ir įbraižomas kaip pieva kodais GPŽ, GPA ir ribojasi su kitu pareiškėjo deklaruojamu lauku bei melioracijos grioviu, yra ne siauresnis kaip 1 metras ir ne platesnis kaip 20 metrų.

45. Deklaruojant palaukes, kaip numatyta taisyklių 40.6 papunktyje, šių plotų priežiūra vykdoma, kai:

45.1. paraiškos teikimo metu užtikrinama, kad deklaruojamuose palaukių plotuose nėra krūmų, medžių (išskyrus pavienius medžius);

45.2. būtina užtikrinti kitų taisyklėse keliamų reikalavimų įgyvendinimą atsižvelgiant į deklaruojamos palaukės ūkinį dirbamosios žemės naudojimą (pieva ar pūdymas), tačiau netaikant GAAB reikalavimų – juodajam pūdymui, o pievoms – vykdant būtiną priežiūrą, kaip numatyta taisyklių 8.6 papunktyje.

46. Taisyklių 40.4–40.5 papunkčiuose išvardyti kraštovaizdžio elementai gali ribotis vienas su kitu. Greta esantiems (besiribojantiems) EASV kraštovaizdžio elementams taikomi šie reikalavimai:

46.1. kiekvienas iš tarpusavyje besiribojančių kraštovaizdžio elementų turi ribotis su kraštovaizdžio elementu, kuris ribojasi su pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme ir (arba) su kitais taisyklių 43.1 papunktyje nurodytais plotais;

46.2. visi tarpusavyje besiribojantys kraštovaizdžio elementai, kaip nurodyta taisyklių 46.1 papunktyje, pripažįstami atitinkantys EASV reikalavimus, jei kiekvienas iš jų taip pat ribojasi su kuriuo nors iš taisyklių 43.1 papunktyje nurodytų plotų;

46.3. kraštovaizdžio elementas, kuris ribojasi su pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme ir prie kurio ribojasi kiti elementai, kaip nurodyta taisyklių 46.1 papunktyje, negali būti nutolęs nuo ariamosios žemės daugiau kaip 5 metrų atstumu;

46.4. du besiribojantys kraštovaizdžio elementai EASV reikalavimui įskaitomi kaip du atskiri kraštovaizdžio elementai;

46.5. kraštovaizdžio elementai privalo atitikti kitus, taisyklių 40.4–40.5 papunkčiuose nurodytus, atskiriems kraštovaizdžio elementams keliamus reikalavimus;

46.6. palaukių ir griovių, kaip tos pačios rūšies elementų, ribojimasis laikomas EASV reikalavimų neatitikimu, t. y. dvi palaukės ar du grioviai negali ribotis.

VI SKYRIUS SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ PLOTĄ REIKALAVIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ VAISIUS, UOGAS, DARŽOVES IR BALTYMINIUS AUGALUS REIKALAVIMAI

47. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už vaisių, uogų (klasifikatoriaus V grupės kodai: 1–5, 7–13, 15–23, 25–26) ir daržovių (klasifikatoriaus I grupės kodai: 21–34, 36–51 ir V grupės – 37–39 kodai) auginimą atvirajame grunte, iki einamųjų metų lapkričio 15 d. privalo nuimti užaugintą derlių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-503](#), 2019-09-06, paskelbta TAR 2019-09-06, i. k. 2019-14301

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

48. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už daržovių auginimą uždrajame grunte (šildomuose šiltnamiuose) (klasifikatoriaus I grupės 18, 19 ir 81 kodai), privalo:

48.1. deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha uždrajame grunte auginamų daržovių plotą;

48.2. šiltnamiuose gamybinę veiklą vykdyti ne trumpiau kaip 8 mėnesius per kalendorinius metus, auginti produkciją žemėje arba substratuose. Gamybinės veiklos pradžia nustatoma pagal sėjos ar daigų sodinimo aktą, surašytą ir patvirtintą Agentūros ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sėjos arba daigų sodinimo pabaigos, apie kurią Agentūrą raštu informuoja pareiškėjas. Sėjos ar daigų sodinimo aktas surašomas dviem egzemplioriais (vienas Agentūrai, kitas pareiškėjui) ir jame turi būti nurodyta: pasėtų ar pasodintų augalų pavadinimas, pagal pareiškėjo pateiktus duomenis – sėjos ar daigų sodinimo data, apsėtas ar užsodintas plotas. Gamybinės veiklos pradžia yra laikoma 30 kalendorinių dienų iki sėjos ar daigų sodinimo akte užfiksuotos sėjos ar sodinimo darbų baigimo dienos. Gamybinės veiklos pabaiga nustatoma pagal Agentūrai pateiktus paskutinius einamaisiais metais išrašytus produkcijos realizavimo dokumentus. Gamybinės veiklos pabaiga laikoma 30 kalendorinių dienų po paskutinių produkcijos realizavimo dokumentų išrašymo dienos;

48.3. gamybinės veiklos laikotarpiu, kaip nurodyta taisyklių 48.2 papunktyje, realizuoti užaugintą produkciją. Pareiškėjas ne vėliau kaip iki kiekvieno gamybinės veiklos laikotarpio kalendorinio mėnesio 10 dienos turi Agentūrai pateikti informaciją apie realizuotą produkciją: sąskaitų, sąskaitų faktūrų, kasos pajamų orderių, kasos aparato kvitų arba pinigų priėmimo kvitų, kuriuose būtų nurodytas produkcijos kiekis ir piniginė vertė, kopijas arba jų suvestines. Jeigu per atskaitinį gamybinės veiklos mėnesį produkcija nerealizuojama, turi būti pateikiamas pareiškėjo paaiškinimas nurodant objektyvias gamybinės veiklos delsimo priežastis (pvz., nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (*force majeure*));

gamybinės veiklos pradžia, kai produkcija dar yra auginama; atliekama augalų kaita, kaip nurodyta taisyklių 48.7 papunktyje ar kt.). Atsižvelgdama į pareiškėjo prašyme nurodytas priežastis, Agentūra priima sprendimą dėl pareiškėjo nepertraukiamai vykdomos gamybinės veikos užtikrinimo;

48.4. turėti veikiančias stacionarias (nuolatinę, ilgalaikę sistemą, kuri užtikrintų tolygų šilumos paskirstymą visame šiltnamyje) šildymo ir automatines laistymo sistemas;

48.5. šiltnamius įregistruoti kaip statinius Nekilnojamojo turto registre ir (arba) Valdų registre, o nuo 2019 m. – iki einamųjų metų gruodžio 31 d. – Nekilnojamojo turto registre;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

48.6. vykdyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

48.7. užtikrinti, kad Agentūros atliekamos patikros vietoje metu visame deklaruotame tinkamame paramai plote (uždarajame grunte) būtų vykdoma gamybinė veikla, t. y. auginamos daržovės (agurkai ir (arba) pomidorai ir (arba) paprikos). Jeigu auginant agurkus, einamųjų metų gamybinės veiklos viduryje (liepos mėn.) atliekama augalų kaita (pvz., vietoj ilgavaisių agurkų sodinami trumpavaisiai) ir Agentūros atliekamos patikros vietoje metu nėra galimybės patvirtinti, kad deklaruojamame plote augalai auga, pareiškėjas privalo atliekančiam patikrą Agentūros darbuotojui nurodyti terminą (ne vėliau kaip per 40 kalendorinių dienų nuo pirmojo atvykimo į patikrą vietoje), per kurį atsinaujins produkcijos gavyba, tam, kad būtų galima sugrįžti ir įsitikinti, jog daržovės auga;

48.8. pateikti dokumentus ar jų kopijas, susijusius su taisyklių 48.2 (dėl gamybinės veiklos pabaigos) ir 48.6 papunktyje minimų reikalavimų įgyvendinimu – Agentūrai iki einamųjų metų gruodžio 1 d.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

49. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už baltyminių augalų auginimą, privalo deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha baltyminių augalų, tokių kaip: žirniai, pupos, lubinai, liucernos, dobilai, vikiai, gargždeniai, seradėlės, esparcetai, barkūnai, ožiarūčiai, lęšiai, žemės ūkio augalų mišiniai, kuriuose baltyminiai augalai yra vyraujantys, t. y. kuriuose baltyminių augalų lauke yra daugiau nei 50 proc., neįskaičiuojant žolinių augalų, priskirtinų prie kitos nei III klasifikatoriaus grupės, plotą.

50. Jei pareiškėjas, auginantis vaisius ir (arba) uogas ir daržoves atvirajame grunte, neatitinka taisyklių 47 punkto reikalavimų, susietoji parama už tuos plotus, kuriuose nustatytas pažeidimas, nemokama, o pažeidimo plotas yra laikomas neteisingai deklaruotu gauti susietąją paramą. Kai pareiškėjas, auginantis daržoves uždarajame grunte, neatitinka bent vieno iš taisyklių 48 punkto reikalavimų, ar kai pareiškėjas, auginantis baltyminius augalus, neatitinka 49 punkte nurodytų reikalavimų, susietoji parama nemokama. Jei reikalavimas taikomas šiltnamiui, parama nemokama už tą šiltnamį, kuris neatitinka reikalavimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

51. Tikslūs nurodytų išmokų dydžiai nustatomi atskiru žemės ūkio ministro įsakymu patikslinus lėšas, skirtas iš Europos Sąjungos biudžeto, ir gavus informaciją iš Agentūros apie pareiškėjų, siekiančių gauti paramą už daržovių (išskyrus bulves), auginamų atvirajame ir uždarajame grunte, vaisių, uogų ir baltyminių augalų auginimą, deklaruotą plotą.

**ANTRASIS SKIRSNIS
SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ SERTIFIKUOTA SĖKLA APSĖTUS JAVŲ PLOTUS
REIKALAVIMAI**

52. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus (klasifikatoriaus I grupės kodai: 1–4, 6–9, 13, 82, 83 kodai), privalo:

52.1. deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha sertifikuota sėkla apsėtą atitinkamos naudmenos plotą;

52.2. išsėti ne mažesnę kaip nustatytą sertifikuotos sėklos kiekį pagal augalų rūšis ir lauką: avižos (AVI) – 180 kg/ha, griekiai (GRI) – 80 kg/ha, vasariniai kvietrugiai (KRV) – 170 kg/ha, žieminiai kvietrugiai (KRŽ) – 160 kg/ha, vasariniai kviečiai (KVV) – 170 kg/ha, žieminiai kviečiai (KVŽ) – 160 kg/ha, hibridiniai žieminiai kviečiai (KVŽ), hibridiniai vasariniai kviečiai (KVV) – 60 kg/ha (3 sėjos vienetai), vasariniai miežiai (MIV) – 150 kg/ha, žieminiai miežiai (MIŽ) – 150 kg/ha, hibridiniai žieminiai miežiai (MIŽ), hibridiniai vasariniai miežiai (MIV) – 75 kg/ha (2 sėjos vienetai), žieminiai rugiai (RUŽ) – 150 kg/ha, hibridiniai žieminiai rugiai (RUŽ) – 75 kg/ha (2 sėjos vienetai), vasariniai kviečiai ‘Spelta’ (KSV) – 170 kg/ha, žieminiai kviečiai ‘Spelta’ (KSŽ) – 160 kg/ha;

52.3. einamųjų metų sėjai naudoti sėklą, įsigytą ne anksčiau kaip prieš 24 mėnesius iki einamųjų metų paraiškų teikimo pabaigos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

52.4. nenaudoti šių plotų sėklos gamybai.

53. Taisyklių 52.2 ir 52.3 papunkčiuose nurodyti reikalavimai įgyvendinami vadovaujantis šia tvarka:

53.1. pareiškėjas paraiškos teikimo metu (išskyrus taisyklių 53.2 papunktyje nurodytus atvejus, kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS) privalo savivaldybės ar seniūnijos (toliau – seniūnijos) darbuotojui pateikti, o seniūnijos darbuotojas patikrinti informaciją apie išsėtą sertifikuotų sėklų kiekį pagal atskirą augalą ir lauką, apie sėklos įsigijimą (ar sėkla įsigyta ne anksčiau kaip prieš 24 mėnesius iki einamųjų metų paraiškų teikimo pabaigos) ir sertifikuotos sėklos įsigijimo faktui pagrįsti reikalingus dokumentus:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

53.1.1. jeigu sėkla buvo įsigyta iš Lietuvoje veikiančio dauginamosios medžiagos tiekėjo – sąskaitą faktūrą ir (arba) PVM sąskaitą faktūrą ir sėklos sertifikato kopiją (ar jį atitinkantį dokumentą)

(neatsižvelgiant į tai, ar sėklos kilmės šalis yra Lietuva ar užsienio valstybė), šie dokumentai turi būti lietuvių kalba (atliktas oficialaus vertimo patvirtinimas). Sertifikuotos sėklos įsigijimo sąskaitoje turi būti nurodytas siuntos numeris (kuris turi sutapti su nurodytuoju sėklos sertifikate), įsigytos sėklos kiekis, įsigytos sėklos augalų rūšis, veislė ir kategorija;

53.1.2. jeigu sėkla buvo įsigyta tiesiogiai iš Europos Sąjungos šalyse veikiančio užsienio šalies (ne Lietuvos) dauginamosios medžiagos tiekėjo – sąskaitą faktūrą ir (arba) PVM sąskaitą faktūrą ir sėklos sertifikato kopiją (ar jį atitinkantį dokumentą) ir (arba) pakuočių etiketes (šie dokumentai turi būti lietuvių kalba (atliktas oficialaus vertimo patvirtinimas). Sertifikuotos sėklos įsigijimo sąskaitoje turi būti nurodytas siuntos numeris (kuris turi sutapti su nurodytuoju sėklos sertifikate ir (arba) pakuočių etiketėse, kurios gali būti patikrintos Agentūros atliekamos patikros vietoje metu), įsigytos sėklos kiekis, įsigytos sėklos augalų rūšis, veislė ir kategorija;

53.1.3. jeigu sėjai panaudota pareiškėjo užauginta sertifikuota sėkla – Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Augalininkystės tarnyba) išduodamą sėklos sertifikatą (ar jo kopiją) ir sertifikuotos sėklos pakuočių etiketes ar jų kopijas (pareiškėjo pasirinkta forma: spausdinta kopija, fotonuotrauka, skaitmeninė nuotrauka ar kt.), kuriuose pateiktas siuntos numeris turi sutapti su nurodytu sėklos sertifikate;

53.2. kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS, pareiškėjas ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. privalo Agentūrai pateikti taisyklių sertifikuotos sėklos įsigijimo faktui pagrįsti reikalingus dokumentus, kaip numatyta taisyklių 53.1.1–53.1.2 papunkčiuose, jeigu sertifikuota sėkla buvo įsigyta iš dauginamosios medžiagos tiekėjo, ir, kaip numatyta taisyklių 53.1.3 papunktyje, jeigu sėjai panaudota pareiškėjo užauginta sertifikuota sėkla. Pavėluotai šiame papunktyje nurodyti dokumentai priimami iki einamųjų metų rugpjūčio 26 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) susietosios paramos už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus sumą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų rugpjūčio 26 d. dokumentai neadministruojami ir susietoji parama už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus neskiriama, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Esant šioms aplinkybėms susietosios paramos už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas.

54. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus, privalo ne trumpiau kaip vienus metus nuo paraiškos teikimo metų saugoti ir pareikalavus pateikti Agentūrai:

54.1. jeigu sėkla buvo įsigyta iš dauginamosios medžiagos tiekėjo – einamųjų metų sėklos įsigijimo faktui pagrįsti reikalingus dokumentų originalus ar jų kopijas, jeigu originalai pareiškėjui nebuvo išduoti (sąskaitas faktūras, PVM sąskaitas faktūras, sėklos sertifikatą (ar jį atitinkantį dokumentą) ir (arba) sertifikuotos sėklos pakuočių etiketes), atliktus vertimus;

54.2. jeigu sėjai panaudota pareiškėjo užauginta sertifikuota sėkla – einamųjų metų sėklos sertifikavimo faktui pagrįsti reikalingus dokumentų originalus ar jų kopijas, jeigu originalai pareiškėjui

nebuvo išduoti (sėklos sertifikata (ar jį atitinkantį dokumentą), sertifikuotos sėklos pakuočių etiketes), atliktus vertimus.

55. Jei pareiškėjas, siekiantis gauti susietąją paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus, neatitinka bent vieno iš taisyklių 52–54 punktuose nurodytų reikalavimų susietajai paramai gauti, susietoji parama jam nemokama, o jau išmokėta paramos suma susigrąžinama.

56. Tikslūs nurodytų išmokų dydžiai nustatomi atskiru žemės ūkio ministro įsakymu, patikslinus lėšas, skirtas iš Europos Sąjungos biudžeto ir gavus informaciją iš Agentūros apie pareiškėjų, siekiančių gauti paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus, deklaruotą plotą.

TREČIASIS SKIRSNIS SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ PLOTUS, KURIUOSE AUGINAMOS SĖKLINĖS BULVĖS REIKALAVIMAI

57. Pareiškėjai, kurie yra įtraukti į Augalininkystės tarnybos administruojamą atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą, gali gauti susietąją paramą už plotus, kuriuose auginamos sėklinės bulvės (kodas BUL), jeigu:

57.1. deklaruoja ne mažesnę kaip 0,5 ha plotą, kuriame auginamos sėklinės bulvės;

57.2. įsipareigoja Augalininkystės tarnybos nustatyta tvarka aprobuoti deklaruojamus sėklinių bulvių plotus ir sertifikuoti išaugintas sėklines bulves.

58. Taisyklių 57.2 papunktyje nurodyto reikalavimo įgyvendinimas įvertinamas pagal Augalininkystės tarnybos Agentūrai ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 1 d. pateiktą informaciją apie išduotus sėklinių bulvių pasėlių aprobavimo aktus ir sėklinių bulvių sertifikatus.

59. Jei pareiškėjas, siekiantis gauti susietąją paramą už plotus, kuriuose auginamos sėklinės bulvės, neatitinka bent vieno iš taisyklių 57 punkte nurodytų reikalavimų, susietoji parama už plotą, neatitinkantį minėtų reikalavimų, jam nemokama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

60. Tikslūs nurodytų išmokų dydžiai nustatomi atskiru žemės ūkio ministro įsakymu patikslinus lėšas, skirtas iš Europos Sąjungos biudžeto ir gavus informaciją iš Agentūros apie pareiškėjų, siekiančių gauti paramą už plotus, kuriuose auginamos sėklinės bulvės, deklaruotą plotą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ PLOTUS, KURIUOSE AUGINAMI CUKRINIAI RUNKELIAI, REIKALAVIMAI

61. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai (kodas CUR), privalo:

61.1. deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha plotą;

61.2. su baltojo cukraus gamintoju ar žemės ūkio kooperatyvu būti sudarę cukrinių runkelių pirkimo–pardavimo sutartį, galiojančią einamųjų metų produkcijai parduoti:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

61.2.1. kurią privalo pateikti seniūnijos darbuotojui paraiškos teikimo metu (išskyrus atvejus, kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS (kaip nurodyta taisyklių 61.2.2 papunktyje);

61.2.2. kurios kopiją privalo pateikti ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. Agentūrai, kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS. Pavėluotai šiame papunktyje nurodyti dokumentai priimami iki einamųjų metų rugpjūčio 26 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) susietosios paramos už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, sumą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų rugpjūčio 26 d. sąrašai neadministruojami ir susietoji parama už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, neskiriama, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Esant šioms aplinkybėms susietosios paramos už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas.

62. Visi pareiškėjai privalo saugoti su baltojo cukraus gamintoju ar žemės ūkio kooperatyvu sudarytą cukrinių runkelių pirkimo–pardavimo sutartį ne trumpiau kaip dvejus metus nuo paraiškos teikimo metų ir pareikalavus ją pateikti Agentūrai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

63. Jei pareiškėjas, siekiantis gauti susietąją paramą už cukrinių runkelių plotus, neatitinka bent vieno iš taisyklių 61–62 punktuose nurodytų reikalavimų susietajai paramai gauti, susietoji parama jam nemokama, o jau išmokėta paramos suma susigrąžinama.

64. Tikslūs nurodytų išmokų dydžiai nustatomi atskiru žemės ūkio ministro įsakymu patikslinus lėšas, skirtas iš Europos Sąjungos biudžeto ir gavus informaciją iš Agentūros apie pareiškėjų, siekiančių gauti paramą už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, deklaruotą plotą.

VII SKYRIUS PARAIŠKOS TEIKIMO IR DUOMENŲ APDOROJIMO TVARKA

65. Paraiškų teikimo pradžios data (toliau – paraiškų teikimo pradžia) nustatoma kiekvienais metais atskiru žemės ūkio ministro įsakymu. Paraiškos teikiamos savivaldybės, kurioje registruotas pareiškėjo valdos centras, seniūnijose ir (ar) struktūriniame padalinyje arba užsisakius elektroninę paslaugą Elektroninių valdžios vartų portale <https://www.epaslaugos.lt>.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

66. Pareiškėjas arba jo atstovas (įgaliotas asmuo, tėvai, įtėviai, globėjai, rūpintojai):

66.1. nuo paraiškų teikimo pradžios iki einamųjų metų birželio 22 d. seniūnijos darbuotojui pateikia:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

66.1.1. laisvos formos dokumentą ar skaitmeninę laikmeną su pagrindiniais paraiškai užpildyti reikalingais duomenimis (vietovėje išmatuotų laukų plotų schemą arba brėžinį su nurodytais laukų kraštinių ilgiais, lauko kraštinės (-ių) atstumais iki stabilių objektų (pvz., pastatų, kelių, melioracijos griovių ir pan.), laukų plotais bei naudmenų pavadinimais);

66.1.2. deklaruojamų plotų kadastro žemėlapius (žemės sklypų planus) – juos turintys pareiškėjai. Minėti dokumentai naudojami tik apytikslei deklaruojamų plotų vietai nustatyti;

66.1.3. žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kartu su kadastro žemėlapiais (žemės sklypų planais), kai pareiškėjas praėjusiais metais neteikė paraiškos, kai pareiškėjas deklaruoja per praėjusius dvejus metus visiškai nedeklaruotus didesnius nei 2 ha naudmenų ir kitus plotus ir jei pareiškėjo nurodytoje vietoje jau yra įbraižyti kito pareiškėjo laukai ir nepavyksta išspręsti dvigubo deklaravimo. Jei deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai nurodyta valdoma žemės sklypo dalis;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

66.1.4. pasą arba asmens tapatybės kortelę;

66.1.5. teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą įgaliojimą, kai paraišką teikia pareiškėjo įgaliotas asmuo ir (arba) kai paraišką teikia juridinis asmuo;

66.1.6. juridinio asmens vadovo paskyrimo, išrinkimo dokumentą, pažymą arba jos išrašą iš Juridinių asmenų registro ir asmens tapatybės patvirtinimo dokumentą, kai paraišką teikia juridinio asmens vadovas. Jeigu juridinio asmens vadovas pateikia Juridinių asmenų registro išrašą, kuriame nurodytas vadovas, ir asmens tapatybės patvirtinimo dokumentą, kitų šiame papunktyje išvardytų dokumentų pateikti nereikia;

66.1.7. nepilnamečio asmens gimimo liudijimą, kai paraišką teikia nepilnamečiam pareiškėjui atstovaujantis asmuo (tėvai, globėjai, įtėviai);

66.1.8. teismo sprendimą, kai paraišką teikia neveiksniu pripažintam fiziniam asmeniui atstovaujantis asmuo;

66.1.9. pareiškėjo mirties liudijimą, paveldėjimo teisės liudijimą (jeigu paraiškos teikimo metu jis yra išduotas paveldėtojui), kai paraišką teikia mirusio fizinio asmens valdos paveldėtojas;

66.2. deklaruodamas kvietrugius, kviečius, miežius, avižas, rugius, rapsus, linus, lubinus, liucernas, pupas, vikius, žirnius, kurių bendras plotas yra 30 ha ir daugiau, ir (arba) bulvių, kurių bendras plotas yra 10 ha ir daugiau, turi deklaruojamame lauke nurodyti taisyklių 4 priede auginamų augalų veisles ir ar jos sertifikuotos;

66.3. nuo paraiškų teikimo pradžios iki einamųjų metų birželio 22 d. gali jungtis prie PPIS <https://paseliai.vic.lt> per Elektroninių valdžios vartų portalą, pasirinkdamas vieną iš būdų, kuriuo gali patvirtinti savo tapatybę, ir pats užpildyti paraiškos elektroninę formą ir patvirtinti užpildytą paraišką (taisyklių 1 priedas):

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

66.3.1. prieiga prie pareiškėjo PPIS paskyros įgaliojams asmenims sukuriamą pateikus VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui (toliau – ŽŪIKVC) prašymą (forma nurodyta taisyklių 5 priede) su pridedamu įgaliojimu pateikti paraišką ar atlikti kitus susijusius veiksmus (originalas arba kopija);

66.3.2. jei pareiškėjas – fizinis asmuo ir pageidauja, kad jo paraišką pateiktų kitas fizinis asmuo, ŽŪIKVC pateikiamas asmens, kuris pateiks įgaliojusio asmens paraišką, prašymas (forma nurodyta taisyklių 5 priede) su pridedamu įgaliojimu pateikti paraišką ar atlikti kitus susijusius veiksmus (originalas arba jo kopija);

66.3.3. jei pareiškėjas – juridinis asmuo, ŽŪIKVC pateikiamas asmens, kuris pateiks juridinio asmens paraišką, prašymas (forma nurodyta taisyklių 5 priede) su pridedamu įgaliojimu pateikti paraišką ar atlikti kitus susijusius veiksmus (originalas arba jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta kopija). Juridinio asmens vadovui prieiga prie PPIS sukuriamą ŽŪIKVC pateikus prašymą (forma nurodyta taisyklių 5 priede) ir išrašą iš Juridinių asmenų registro;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

66.3.4. prieiga prie pareiškėjo PPIS paskyros įgaliojamam fiziniam asmeniui panaikinama pasibaigus įgaliojimo galiojimo terminui arba prašyme nurodytam terminui. Jei įgaliojimas panaikina įgaliojimą anksčiau, jis privalo apie tai raštu informuoti ŽŪIKVC;

66.4. pats arba padedamas seniūnijos darbuotojo, naudodamasis PPIS, elektroniniu būdu įbraižo deklaruojamus naudmenų ir (arba) kitus plotus (jei prašo paramos už juos pagal KPP priemones) bei pateikia kitus paraiškos duomenis;

66.5. pildydamas paraišką turi nurodyti vieną iš siūlomų (neregistruotu laišku, elektroniniu paštu, trumpąja žinute mobiliuoju telefonu) papildomą jo informavimo būdą apie paraiškos administravimo eigą. Tada, kai pareiškėjas pageidauja, jog informacija apie jo paraiškos vertinimo rezultatus elektroniniu paštu būtų teikiama ir savivaldybių žemės ūkio skyriams, paraiškoje tai nurodo. Nepriklausomai nuo pareiškėjo pasirinkto papildomo būdo, informacija apie pareiškėjo pateiktą paraišką pateikiama Agentūros informaciniame portale <https://portal.nma.lt> (toliau – Portalas);

66.6. pasirašydamas Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškų priėmimo registracijos žurnale (toliau – paraiškų priėmimo registracijos žurnalas) (taisyklių 6 priedas) patvirtina, kad paraiškos (taisyklių 1 priedo forma) duomenys, kuriuos seniūnijos darbuotojas įvedė į PPIS pagal pareiškėjo pateiktus duomenis ir paraiškos pildymo instrukciją (taisyklių 2 priedas) yra teisingi ir sutinka, kad seniūnijos darbuotojas patvirtintų paraišką. Seniūnijos darbuotojui patvirtinus paraišką, pareiškėjas ir seniūnijos darbuotojas pasirašo išspausdintame paraiškos egzemplioriuje, kuris lieka pareiškėjui;

66.7. kuris pats pildo paraiškos elektroninę formą, PPIS patvirtina paraiškos duomenis ir paraiška laikoma pateikta;

66.8. einamaisiais metais gali pateikti tik vieną paraišką;

66.9. kuris buvusių netinkamus paramai plotus pavertė tinkamais (iškirto medžius, išrovė kelmus, išvežė nupjautus medžius ir medžių liekanas, sutvarkė akmenų krūvas ar kitus netinkamus paramai plotus) arba, kai tinkami paramai plotai virto netinkamais, nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios iki gruodžio 1 d. pats arba padedamas seniūnijos darbuotojo PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje elektroniniu būdu nurodo ir aprašo išankstinius KŽS ribų pakeitimus ir (arba) žemės ūkio naudmenų sluoksnio pakeitimus (nurodo išartus daugiamečių ganyklų, panaikintų arba naujai pasodintų daugiamečių sodinių plotus). PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios iki liepos 17 d. aprašomi ir užmirkę netinkami paramai plotai, kurie žemės dirbimo (sėjos, augalų vegetacijos ir derliaus nuėmimo) sezono metu yra sausi ir tinkami žemės ūkio veiklai vykdyti. Aprašius išankstinius KŽS ribų pakeitimus įkeliama vietovės nuotrauka, vaizduojanti atliktą pakeitimą. Kiekvienam pakeitimui įkeliama viena nuotrauka, kurioje turi būti matomi nustatyti vietą padedantys objektai (medžiai, kelias, upė, namas ir pan.), arba nuotrauka gali būti su vietovės nuoroda.

ŽŪIKVC patikslina KŽS_DR5LT pagal PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje aprašytus pakeitimus iki kitų metų balandžio 1 d. ŽŪIKVC, tikslindamas išankstinių KŽS aprašymų metu aprašytus pasikeitimus, vadovaujasi einamųjų metų ortofotografinė medžiaga arba labai aukštos skiriamosios gebos palydovinių nuotraukų informacija, jei einamųjų metų ortofotografinės medžiagos arba labai aukštos skiriamosios gebos palydovinių nuotraukų neturi ir pagal turimą aktuali ortofotografinę medžiagą pataisyti negali – vyksta į patikras vietoje. Patikros vietoje metu nustatius, kad išankstinio KŽS aprašymo metu aprašytas pasikeitimas neatitinka tikrovės (pareiškėjas neiškirto medžių, neišrovė kelmų ir neišvežė nupjautų medžių ar medžių liekanų, nesutvarkė akmenų krūvų ar kitų netinkamų paramai plotų), KŽS ribos netikslinamos, o vėlesniais metais to paties pareiškėjo aprašyti KŽS ribų pasikeitimai bus tikslinami tik tada, kai ŽŪIKVC gaus vėlesnių metų naujausią ortofotografinę medžiagą arba labai aukštos skiriamosios gebos palydovinę informaciją;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

66.10. jo deklaruojamiems plotams patenkant į „valstybinės ir kitos paskirties žemės sluoksnį“, privalo turėti tos žemės naudojimo ar valdymo teisės patvirtinimo dokumentą ir, Agentūrai paprašius, jį pateikti iki jos nustatyto termino;

66.11. ketinantis sertifikuoti gyvulius pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus, pildydamas paraišką, tam skirtoje skiltyje nurodo, kokias ūkinių gyvūnų rūšis pageidauja sertifikuoti.

67. Pavėluotai paraiškos priimamos iki einamųjų metų liepos 17 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) tiesioginių išmokų už plotą sumą mažinant 1 proc.

Pasibaigus pavėluotai teikiamų paraiškų priėmimo terminui, paraiška priimama tik tais atvejais, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Tokiais atvejais pareiškėjas ar jo įpėdinis per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai sužinojo arba galėjo sužinoti apie nuo pareiškėjo valios nepriklausančias (*force majeure*) aplinkybes, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų lapkričio 1 d., seniūnijos darbuotojui kartu su paraiška pateikia prašymą priimti pavėluotą paraišką ir vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentus, kuris į PPIS įveda paraiškos duomenis ir paraiška patvirtinama. Vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentai PPIS neregistruojami, o jų originalai siunčiami paštu Agentūrai. Pareiškėjas gali pateikti paraišką ir pats ją užpildydamas, prisijungęs prie PPIS per elektroninę bankininkystę, o vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentus išsiųsdamas paštu Agentūrai. Agentūra, gavusi minėtus dokumentus, priima sprendimą dėl vėluojančios paraiškos priėmimo.

Po einamųjų metų lapkričio 1 d. paraiškos nepriimamos.

Po einamųjų metų birželio 22 d. paraiškos sertifikuoti ekologinę gamybą ir pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemą užaugintus vaisius, uogas ir daržoves nepriimamos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

68. Pasikeitus deklaruotiems duomenims po paraiškos pateikimo:

68.1. pareiškėjas iki einamųjų metų liepos 17 d. gali pakeisti patvirtintos paraiškos duomenis savivaldybės, kurioje registruotas pareiškėjo valdos centras, seniūnijose ir (ar) struktūriniame padalinyje. Seniūnijos darbuotojas pakeičia patvirtintos paraiškos duomenis, o pareiškėjas, pasirašydamas Prašymų pakeisti Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškų duomenis priėmimo registracijos žurnale (toliau – prašymų pakeisti paraiškų duomenis priėmimo registracijos žurnalas) (taisyklių 7 priedas), patvirtina, kad pakeisti patvirtintos paraiškos duomenys, kuriuos seniūnijos darbuotojas įvedė į PPIS pagal jo pateiktus duomenis ir paraiškos pildymo instrukciją (taisyklių 2 priedas), yra teisingi ir sutinka, kad seniūnijos darbuotojas patvirtintų prašymą pakeisti paraiškos duomenis. Seniūnijos darbuotojui patvirtinus prašymą pakeisti paraiškos duomenis, pareiškėjas

ir seniūnijos darbuotojas pasirašo spausdintame prašymo pakeisti paraiškos duomenis egzemplioriuje, kuris lieka pareiškėjui;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

68.2. pareiškėjas iki einamųjų metų liepos 17 d. gali pakeisti juos pats, prisijungęs prie PPIS. PPIS patvirtinus prašymą pakeisti paraiškos duomenis, prašymas pakeisti paraiškos duomenis laikomas pateiktu.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

68.3. prašymai pakeisti paraiškos duomenis, pateikti nuo einamųjų metų birželio 23 d. iki liepos 17 d., laikomi pavėluotai pateiktais ir už kiekvieną pavėluotą darbo dieną tiesioginės išmokos už visą lauką (jei yra įbraižomas naujas laukas) arba didinamą lauko dalį (jei yra didinamas jau įbraižytas laukas) mažinamos 1 proc., išskyrus atvejus, kai:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

68.3.1. keičiami paraiškos pirmajame lape nurodyti duomenys ar atsisakoma paramos už atskirus laukus ar paramos pagal visą paraišką;

68.3.2. keičiamas deklaruojamo naudmenų ar kito ploto kodas. Tais atvejais, kai yra keičiamas naudmenų kodas, prašymas pakeisti paraiškos duomenis, pateiktas nuo einamųjų metų birželio 23 d. iki liepos 17 d., nelaikomas pavėluotai pateiktu, jeigu toks keitimas nedaro įtakos žalinimo reikalavimų įgyvendinimui;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

68.3.3. taisoma įbraižytų laukų grafinė konfigūracija (netikslaus deklaruojamų laukų įbraižymo atveju), ir toks taisymas galimas be paraiškos 2 lapo lentelės duomenų (įbraižytų laukų ploto) keitimo.

68.4. pareiškėjas nuo einamųjų metų liepos 18 d. iki kitų metų kovo 1 d. gali seniūnijoje pagal pareiškėjo valdos centro adresą pataisyti einamaisiais metais patvirtintoje paraiškoje esančias akivaizdžias klaidas, kurias, remdamasi bendru tam tikro atvejo vertinimu, pripažino Agentūra.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

69. Jeigu prieš tai, kai pareiškėjas seniūnijos darbuotojo padedamas pakeičia paraiškos duomenis (arba prieš tai, kai pareiškėjas pakeičia juos pats, prisijungęs prie PPIS), Agentūra buvo pranešusi pareiškėjui apie ketinimą atlikti patikrą vietoje ar apie paraiškoje aptiktas klaidas, pareiškėjui taikomos sankcijos, nurodytos taisyklių 87 punkte.

70. Jei pareiškėjas nori atsisakyti paramos už visą paraišką arba jos dalį, jis tai gali padaryti nuo paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos. Sankcijos pareiškėjui už atsisakytą visą paraišką arba jos dalį netaikomos, jei iki paramos už atskirus laukus ar paramos pagal visą paraišką atsisakymo dienos jis nebuvo informuotas apie Agentūros planuojamą patikrą vietoje ar paraiškoje aptiktas klaidas jo pasirinktu būdu.

71. Jei pareiškėjas nori pakeisti paraiškos pirmajame lape nurodytus duomenis, jis tai gali padaryti nuo paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos. Pasibaigus paraiškų priėmimo terminui, paraiškoje nurodyta banko sąskaita ar kontaktiniai duomenys (adresas, telefonas, faksas, el. pašto adresas) gali būti tikslinami raštu pateikus prašymą Agentūrai arba per Portalą. Teikiant Agentūrai prašymus pakeisti banko sąskaitą, į kurią bus pervedamos paramos lėšos, prašymą pasirašiusio asmens parašo tikrumas turi būti patvirtintas teisės aktų nustatyta tvarka. Paliudyti pasirašiusio asmens parašo tikrumą taip pat gali Agentūros darbuotojas.

72. Informaciją apie savo duomenis pareiškėjas gali rasti Portale arba teirautis Agentūroje telefonais, nurodytais Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, elektroniniu paštu (info@nma.lt) arba raštu ar atvykęs į Agentūrą (Blindžių g. 17, Vilnius), taip pat informacijos gali kreiptis į savivaldybes (seniūnijas). Pareiškėjas, teikdamas Agentūrai prašymą raštu ar elektroniniu paštu, turi nurodyti savo vardą, pavardę, asmens kodo keturis paskutinius skaitmenis, valdos numerį, gyvenamąją vietą (fizinis asmuo), įmonės pavadinimą, kodą, buveinės adresą (jei juridinis asmuo) ir kitus kontaktinius duomenis, jeigu pageidautų gauti atsakymą raštu kitu adresu nei gyvenamoji vieta ar kitu būdu.

73. Pareiškėjas laikomas informuotu apie paraiškoje esančias klaidas nuo informacijos apie jas atsiradimo Portale dienos.

74. Seniūnijos darbuotojas:

74.1. pagal pareiškėjo pateiktus duomenis elektroniniu būdu įbraižo pareiškėjo deklaruojamų naudmenų ar kitų plotų ribas ir pagal taisyklių 2 priede pateiktą pildymo instrukciją užpildo taisyklių 1 priede pateiktos paraiškos elektroninę formą (įveda duomenis į PPIS);

74.2. pareiškėjui informavus, kad valdoje neįvyko pokyčių nuo paskutinio valdos atnaujinimo, PPIS nurodo, kad atnaujinami valdos duomenys. Jei valdoje vyko pasikeitimų, seniūnijos darbuotojas, turintis prieigą prie Valdų registro informacinės sistemos, pagal pareiškėjo pateiktus dokumentus, kuriais įrodomi pasikeitimai, atnaujina valdos duomenis;

74.3. pagal pareiškėjo pateiktą informaciją įrašo duomenis apie valdoje praėjusiais metais naudotas trąšas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

74.4. pagal pareiškėjo pateiktą informaciją PPIS pažymi EASV;

74.5. sutikrina pareiškėjų, siekiančių gauti susietąją paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus, teikiamus dokumentus, kaip nurodyta taisyklių 53.1 papunktyje, ir, vadovaudamasis šiais dokumentais, užpildo paraišką;

74.6. patvirtina į PPIS įvestus paraiškos duomenis, kai pareiškėjas paraiškų priėmimo registracijos žurnale parašu patvirtina, kad duomenys teisingi ir sutinka, kad seniūnijos darbuotojas patvirtintų paraišką;

74.7. patvirtinus paraišką pasirašo spausdintame paraiškos egzemplioriuje ir paraiškų priėmimo registracijos žurnale;

74.8. teikia pasirašytos paraiškos egzempliorių pareiškėjams;

74.9. priima iš pareiškėjų kitus dokumentus;

74.10. priima sprendimą dėl nustatytų įbraižytų laukų grafinių persidengimų. Nustačius didesnio kaip 1 ha deklaruoto ploto persidengimą, pareikalauja pareiškėjų, kurių deklaruoti plotai dengiasi, pateikti persidengiančio ploto žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kartu su kadastro žemėlapiais (žemės sklypų planais). Jei deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Jei persidengiantis plotas yra mažesnis kaip 1 ha, minėtų dokumentų nereikalaujama, o parama už šiuos persidengiančius plotus nemokama nė vienam pareiškėjui;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

74.11. pareiškėjo prašymu iki einamųjų metų liepos 17 d. pakeičia paraiškos duomenis bei užpildo prašymų pakeisti paraiškų duomenis priėmimo registracijos žurnalą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

74.12. nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios iki gruodžio 1 d. PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje pagal pareiškėjo pateiktą informaciją elektroniniu būdu aprašo išankstinius KŽS (GKODAS b11b, b13, b16, b19) ribų pakeitimus, ir (arba) žemės ūkio naudmenų sluoksnio pakeitimus, ir (arba) galimai tinkamus kraštovaizdžio elementus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

74.13. *Neteko galios nuo 2020-02-05*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

74.14. teikia informaciją paramos teikimo klausimais;

74.15. gavę iš Agentūros arba ŽŪIKVC informaciją apie paraiškose nustatytus netikslumus ar paraiškų vertinimo rezultatus, informuoja pareiškėjus apie tai;

74.16. norėdami gauti informaciją apie pareiškėjus, kreipiasi į Agentūrą;

74.17. atsako už jiems teikiamų pareiškėjų asmens duomenų apsaugą teisės aktų nustatyta tvarka;

74.18. suveda paraiškų duomenis į PPIS ir juos tvirtina. Saugo ir prireikus nustatyta tvarka Agentūrai teikia Paraiškų priėmimo ir (arba) Prašymų pakeisti paraiškų duomenis registracijos žurnalus;

74.19. perduoda Agentūrai kitus dokumentus.

75. Agentūra:

75.1. skelbia informaciją Portale, praneša pareiškėjams vienu iš būdų, kuriuo pareiškėjas sutiko būti papildomai informuotas: neregistruotu laišku, elektroniniu paštu arba trumpąja žinute mobiliuoju telefonu, taip pat savivaldybėms apie paraiškose ar kituose dokumentuose nustatytas klaidas ar neatitikimus, kai nustatoma: neteisingas deklaravimas, deklaruotų plotų persidengimas, paraiškos duomenų neatitiktis (nesutampa bendrieji duomenys ir pan.), neteisingų pareiškėjo banko sąskaitos duomenų pateikimas ir kitos deklaravimo klaidos;

75.2. apie patikros vietoje nustatytus neatitikimus ir klaidas pareiškėjus informuoja Portale, elektroniniu paštu arba neregistruotu laišku siųsdama informaciją apie patikrą vietoje arba nuotolinę patikrą;

75.3. nustačiusi didesnio kaip 1 ha deklaruoto ploto persidengimą, pareikalauja pareiškėjų, kurių deklaruoti plotai dengiasi, pateikti persidengiančio ploto žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kartu su kadastro žemėlapiais (žemės sklypų planais)). Jei pareiškėjas deklaruoja plotus, valdomus kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis), ir nėra notariškai patvirtinta bei viešajame registre įregistruota naudojimosi žemės sklypu tvarka, jis privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Jei, vadovaujantis pareiškėjų pateiktais dokumentais, dvigubo deklaravimo problema neišsprendžiama, Agentūra atlieka patikrą vietoje. Esant mažesniai kaip 1 ha persidengiančiam plotui, minėtų dokumentų nereikalaujama ir parama už šiuos plotus nemokama nė vienam pareiškėjui;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

75.4. vadovaudamasi Europos Sąjungos teisės aktų ir kitų dokumentų nuostatomis, už neteisingai deklaruotą plotą pareiškėjams sumažina mokėtiną arba susigrąžina išmokėtą paramą;

75.5. atlieka patikrą vietoje ir (arba) nuotolinę patikrą. Patikros vietoje metu Agentūros darbuotojas turi teisę įvažiuoti į tikrinamus žemės sklypus arba sklypus, kuriais reikia pasiekti tikrinimo vietą. Pareiškėjų pageidavimu elektroniniu paštu teikia skaitmeninius patikrų vietoje duomenis *.shp formatu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

75.6. administruoja paraiškas, informuoja pareiškėjus jų pasirinktu būdu apie paraiškos ar kitų dokumentų atmetimą, nurodydama tokio sprendimo priėmimo priežastis;

75.7. teikia ŽŪIKVC paraiškų duomenis, kurie pasikeitė po einamųjų metų liepos 17 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

75.8. skelbia aktualiausius atsakymus į dažniausiai pareiškėjų užduodamus klausimus Agentūros interneto svetainės www.nma.lt skiltyje „Dažniausiai užduodami klausimai“;

75.9. nepažeisdama asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų turi teisę teikti duomenis pareiškėjams ir kitiems duomenų gavėjams teisės aktų numatyta tvarka;

75.10. gavusi visus reikiamus duomenis, apskaičiuoja galutinę tiesioginių išmokų sumą. Žalinimo išmoka mokama pagal Agentūros atliktą atitikties žalinimo reikalavimams patikrinimą;

75.11. baigusi administruoti paraišką, informaciją apie pareiškėjui apskaičiuotas išmokas bei pritaikytas sankcijas skelbia Portale, o jei pareiškėjas pateikė pageidavimą būti informuotas kitu būdu, Agentūra apie jam pritaikytas sankcijas jį taip pat informuoja vienu iš būdų, numatytų taisyklių 75.1 papunktyje. Informaciniame pranešime pareiškėjams administravimo metu nustatytos neatitiktys nedetalizuojamos, pateikiama tik rezultatų visuma. Informaciniame pranešime turi būti nurodyta, kad informacija apie fizinių ir juridinių asmenų gautą paramą (pareiškėjo vardas ir pavardė arba pavadinimas, savivaldybė, iš Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai gautos paramos suma, finansuojamų priemonių pobūdis ir aprašymas) bus paskelbta viešai (nurodant laiką, kada ji bus paskelbta) visuomenei informuoti, taip pat gali būti perduota Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos audito ir tyrimų institucijoms, siekiant apsaugoti Europos Sąjungos finansinius interesus;

75.12. nepažeisdama asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, teikia duomenis savivaldybėms, Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, kitoms institucijoms, teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka teikia ataskaitas Europos Komisijai bei ataskaitas jų pareikalavusioms institucijoms;

75.13. prašymų ir skundų nagrinėjimo bei paraiškos administravimo sistemos tobulinimo tikslais suteikia galimybę Žemės ūkio ministerijai prisijungti ir naudotis Portalo duomenimis;

75.14. tais atvejais, kai pareiškėjui apskaičiuotos paramos tiesioginėmis išmokomis sumos negalima pervesti dėl paraiškoje pateiktų neteisingų atsiskaitomosios sąskaitos duomenų, dėl pareiškėjo mirties, kai valdos perėmėjų pagal paveldėjimo teisę nėra, arba dėl to, kad valdos perėmėjas nepraneša Agentūrai apie valdos perėmimą taisyklių 94.1 papunktyje nurodyta tvarka, Agentūra ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 1 d. pareiškėjui ir savivaldybei (pareiškėjo mirties atveju – tik savivaldybei), kuriam iš jų pareiškėjas yra pateikęs paraišką, išsiunčia prašymą per Agentūros nurodytą terminą patikslinti paraiškos duomenis. Jei pareiškėjas arba valdos perėmėjas nepatikslinka paraiškos duomenų, reikalingų paramai pervesti, Agentūra ne anksčiau, kaip praėjus vieniems kalendoriniams metams po minėto prašymo

išsiuntimo pareiškėjui ir (arba) savivaldybei, anuliuoja pareiškėjui apskaičiuotą paramą tiesioginėmis išmokomis ir patikslintų paraiškos duomenų, reikalingų pinigams pervesti, nepriima;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

75.15. įtarusi, kad pareiškėjas keitė deklaruotą plotą, siekdamas gauti didesnę paramos sumą (išmoką už pirmuosius hektarus, išmoką jaunajam ūkininkui) ar išvengti žalinimo reikalavimų vykdymo, taisyklių 4.13.3 papunktyje nustatyta tvarka patikrina žemės ūkio veiklos vykdymo faktą visuose plotuose, kurių pareiškėjas nedeklaravo praėjusiais metais, ir pareikalauja pareiškėjo pateikti šių plotų žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kai nuosavybės ar žemės valdymo teisė yra registruota Registrų centre, pareiškėjas gali nurodyti tik registruotų žemės sklypų kadastrinį (-ius) bei deklaruoto (-ų) kontrolinio (-ų) žemės sklypo (-ų), lauko (-ų) numerį (-ius), kodą (-us), bei plotą) ar paprašo nurodyti ploto sumažinimo priežastis. Agentūra pareiškėjui išsiunčia pranešimą dėl būtinų dokumentų patikslinimo, tačiau pareiškėjui nepateikus atsakymo, siunčia pranešimą dėl duomenų patikslinimo praėjusiais metais šį plotą deklaravusiam pareiškėjui, prašydama paaiškinti plotų kitimo priežastis. Pareiškėjui, įrodžiusiam, kad plotas nebuvo pakeistas siekiant sukurti sąlygas kitam pareiškėjui gauti didesnę išmoką už pirmuosius hektarus, išmoką jaunajam ūkininkui ar siekiant išvengti žalinimo reikalavimų vykdymo, išmoka už pirmuosius hektarus, išmoka jaunajam ūkininkui ir (arba) žalinimo išmoka mokama;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

75.16. gali sustabdyti paraiškos administravimą, jei kilo abejonių (Agentūroje gautas skundas dėl pareiškėjo veiksmų ar veiklos, taip pat gauta informacija iš valstybinių bei Europos Sąjungos audito institucijų, žiniasklaidoje skelbiama susijusi informacija ir kitais atvejais, kai Agentūrai tampa prieinama atitinkama informacija dėl pareiškėjo veiksmų ar veiklos), kad pareiškėjas pateikė neteisingus duomenis, kol bus gautos išvados dėl jų teisingumo. Jei dėl pareiškėjo veiklos yra pradėtas ar atliekamas ikiteisminis tyrimas, Agentūra gali sustabdyti paraiškos administravimą, kol bus baigti teisiniai procesai;

75.17. iki lapkričio 10 d. informuoja Žemės ūkio ministeriją ir Europos Komisiją apie paramos tiesioginėmis išmokomis teikimo reikalavimus atitinkančius žemės ūkio naudmenų plotus einamaisiais metais;

75.18. pareiškėjų pareikalauja žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentų tik tuo atveju, kai plotų, kurių valdymo teisę būtina pagrįsti, valdymo teisės dokumentų arba šių dokumentų duomenų po einamųjų metų rugpjūčio 1 d. nėra Valdų registre;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

75.19. turi teisę paprašyti pareiškėjų pateikti įsipareigojimų įvykdymo įrodymus mobiliąja programėle „NMA agro“. Pareiškėjams nepateikus šių įrodymų Agentūra privalo kitais būdais įsitikinti, kaip laikomasi įsipareigojimų;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

75.20. paaiškėjus, kad pareiškėjams, atitinkantiems taisyklių reikalavimus gauti paramą, parama nebuvo išmokėta dėl administruojančių institucijų klaidų, gali peradministruoti paraišką, įvertinusi administruojančių institucijų klaidų buvimą ar nebuvimą.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

76. Paramos lėšos užsakomos ir išmokamos Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 3D-403 „Dėl Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

77. Pareiškėjus patikrai vietoje ar nuotolinei patikrai atrenka Agentūra atsitiktinės atrankos ar rizikos analizės būdu. Prireikus gali būti skiriamos užsakomosios patikros.

78. ŽŪIKVC:

78.1. perduoda Agentūrai paraiškų ir prašymų pakeisti paraiškų duomenis elektroninius duomenis;

78.2. nepažeisdamas asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų turi teisę teikti duomenis pareiškėjams ir kitiems duomenų gavėjams teisės aktų nustatyta tvarka. Statistinę naudmenų ir kitų plotų deklaravimo informaciją teikia institucijoms ir kitiems duomenų gavėjams. Interneto svetainėje www.vic.lt skelbia statistinę naudmenų ir kitų plotų deklaravimo duomenų informaciją;

78.3. užtikrina galimybę pareiškėjui atnaujinti valdos duomenis;

78.4. atlieka sutartinių gyvulių perskaičiavimo funkciją. Sutartinių gyvulių skaičiavimo duomenys turi būti perduoti Agentūrai iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. Prireikus pagal Agentūros atskiru raštu nurodytus terminus ir programas atlieka sutartinių gyvulių perskaičiavimą ir teikia Agentūrai informaciją apie pasikeitusius sutartinių gyvulių vienetus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

78.5. parengia ir išplatina žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo informacinę medžiagą;

78.6. perduoda seniūnijų darbuotojams ir (ar) pareiškėjams, kurių deklaruoti plotai persidengia, jų asmens duomenis (vardą, pavardę arba įmonės pavadinimą, valdos atpažinties kodą, telefono numerius, elektroninio pašto adresą) ir persidengiančių deklaruotų plotų informaciją (KŽS numerį, lauko numerį, persidengiantį plotą) deklaruotų plotų persidengimo atvejams išspręsti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

78.7. atnaujina ir perduoda Agentūrai KŽS_DR5LT Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:5 000 kontrolinių žemės sklypų erdvinių duomenų rinkinio KŽS_DR5LT atnaujinimo techninių reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 3D-607 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:5 000 kontrolinių žemės sklypų erdvinių duomenų rinkinio KŽS_DR5LT atnaujinimo techninių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

79. Taisyklių 76, 77 punktuose nurodyti veiksmai atliekami pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus, 74 punkte nurodyti veiksmai – pagal ŽŪIKVC generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

VIII SKYRIUS

ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ IR KITŲ PLOTŲ RIBŲ ELEKTRONINIO ĮBRAIŽYMO TVARKA

80. Visi pareiškėjai privalo elektroniniu būdu įbraižyti deklaruojamų laukų ribas PPIS. Įbraižomi visi pareiškėjo naudmenų ir kiti plotai, už kuriuos jis prašo paramos, taip pat įbraižomi visi pareiškėjo valdomi naudmenų plotai, už kuriuos pareiškėjas nepageidauja gauti išmokų (kodai NEP ar TPN). Už laukus, įbraižytus KŽS, kurių GKODAS b11b, b12, b13, b16, b19, tiesioginės išmokos neskiriamos.

81. Elektroninio žemėlapio struktūra, duomenų atvaizdavimo tvarka ir elektroninio įbraižymo reikalavimai nurodyti taisyklių 8 priede.

IX SKYRIUS

TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ UŽ PLOTĄ APSKAIČIAVIMAS IR SANKCIJŲ TAIKYMAS

82. Jeigu nustatoma, kad paramos jaunajam ūkininkui siekia susiję asmenys, o tokių pareiškėjų bendras paraiškose deklaruotas plotas viršija didžiausią pagal schemą remtiną plotą, parama mokama, kaip numatyta metodikoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

83. Gavusi informacijos (skundą, pranešimą ar kt.) apie pareiškėją iš sklypo (-ų) savininko (su nurodytu kadastriniu arba unikalium numeriu) arba iš anoniminio asmens apie valstybinės žemės plotą dėl netiksliai ir (arba) neteisėtai einamaisiais arba praėjusiais metais deklaruotų plotų (t. y. plotų, kuriuos pareiškėjas deklaravo neturėdamas šių plotų teisėto valdymo teisės ir (arba) šiuose plotuose nevykdo žemės ūkio veiklos), Agentūra ją įvertina ir priima sprendimą dėl sankcijų taikymo (pagal reglamento (ES) Nr. 640/2014 II antraštinę dalį). Parama už šiuos plotus pareiškėjui mokama, o išmokėta parama nesusigražinama tik tuo atveju, jeigu Agentūra taisyklių 4.13.3 papunktyje nustatyta tvarka patikrina žemės ūkio veiklos vykdymo faktą nurodytuose plotuose, ir pareiškėjas pateikia šių plotų žemės valdymo

teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus. Jeigu deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, kartu su žemės dirbimo ir valdymo dokumentais pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Agentūra, remdamasi žemės sklypo planu ir valdymo teisės pagrindimo dokumentais, rašytiniais bendraturčių sutikimais, nustato, ar pareiškėjas teisėtai deklaruoja minėtus plotus. Už paramai deklaruotus plotus, kuriuose pareiškėjas neužsiėmė žemės ūkio veikla ir (arba) kuriuos deklaravo neturėdamas žemės valdymo teisės, taikomos nuostatos dėl neteisingo deklaravimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

84. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinos išmokos sumos.

85. Tuo atveju, kai deklaruojami ne visi naudmenų, išskyrus esančius užstatytoje teritorijoje KŽS (GKODAS bl6) plotai, įskaitant plotus, už kuriuos pareiškėjas nepageidauja gauti išmokų:

85.1. nustačius, kad skirtumo tarp viso deklaruoto ploto ir viso deklaruoto ploto kartu su visu nedeklaruotų laukų plotu sumos santykis su visu deklaruotu plotu viršija 3 proc., bet neviršija 30 proc., pagrindinė išmoka už naudmenų plotą sumažinama 1 proc.;

85.2. nustačius, kad skirtumo tarp viso deklaruoto ploto ir viso deklaruoto ploto kartu su visu nedeklaruotų laukų plotu sumos santykis su visu deklaruotu plotu viršija 30 proc., bet neviršija 50 proc., pagrindinė išmoka už naudmenų plotą sumažinama 2 proc.;

85.3. nustačius, kad skirtumo tarp viso deklaruoto ploto ir viso deklaruoto ploto kartu su visu nedeklaruotų laukų plotu sumos santykis su visu deklaruotu plotu viršija 50 proc., pagrindinė išmoka už naudmenų plotą sumažinama 3 proc.

86. Pareiškėjui, siekiančiam gauti tiesiogines išmokas už plotą (taip pat išmoką už pirmuosius hektarus bei išmoką jaunajam ūkininkui), taikomos sankcijos pagal reglamentą (ES) Nr. 640/2014, taip pat:

86.1. už deklaruotą pluoštinių kanapių lauką, nemokant tiesioginių išmokų už plotą, jei Augalininkystės tarnyba iki einamųjų metų lapkričio 1 d. Agentūrai nepateikia pažymos apie pluoštinių kanapių augintojus ir pluoštinių kanapių mėginiuose nustatytus tetrahidrokanabinolio (toliau – THC) kiekius, arba, jei Augalininkystės tarnybos pažymoje nurodoma, kad THC kiekis viršija 0,2 proc.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

86.2. už tą paraiškos dalį, apie kurią pareiškėjas iki kitų metų birželio 1 d. Agentūrai nepateikė prašomos informacijos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

86.3. nustatytos ilgalaikės sankcijos išskaičiuojamos iš bet kokios pareiškėjui priskaičiuotos paramos (mokamos iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ar valstybės biudžeto lėšų, kurių asignavimų valdytojas yra Žemės ūkio ministerija). Ilgalaikės sankcijos gali būti pradėtos išskaičiuoti iš paramos pažeidimo nustatymo metais, tačiau gali būti išskaičiuojamos ne ilgiau nei trejus kalendorinius metus, po tų kalendorinių metų, kuriais nustatytas pažeidimas;

86.4. nustatant neatitikimus paraiškoje kiekvienam įbraižytam laukui taikoma leistina įbraižymo paklaida. Ji skaičiuojama persidengiančiam laukui pagal formulę $0,75 \times P/10000$ (ha), čia P – lauko išorinis perimetras metrais. Paklaida laukui negali būti didesnė kaip 1 ha. Agentūra, administruodama paraiškas, netaiko sankcijų dėl neteisingo deklaravimo, kai laukas persidengia iki leistinos įbraižymo paklaidos;

87. Pareiškėjui neleidus atlikti patikros vietoje bent viename jo deklaruotų laukų, jam parama nemokama ir taikomos ilgalaikės sankcijos. Jei pareiškėjas patikros vietoje metu nepateikia dokumentų, susijusių su prisiimtų įsipareigojimų vykdymu, laikoma, kad jis įsipareigojimo nesilaiko (išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus, kai pareiškėjui, neturinčiam reikiamų dokumentų patikros vietoje metu, leidžiama per nustatytą laikotarpį pateikti juos Agentūrai).

88. Pareiškėjams, iki einamųjų metų spalio 1 d. nepateikusiems taisyklių 75.15 papunktyje nurodytų dokumentų, parama nemokama už visą paraiškoje deklaruotą plotą bei taikomos nuostatos dėl neteisingo deklaravimo, iš pateiktų dokumentų nustatčius, kad deklaruotas plotas buvo keistas siekiant gauti didesnę paramos sumą ar išvengti žalinimo reikalavimų vykdymo, išmoka už pirmuosius 30 ha ir (arba) išmoka jaunajam ūkininkui (už ne daugiau kaip 90 ha) nemokama tiek deklaruotą plotą padidinusiems, tiek jį sumažinusiems pareiškėjams. Pavėluotai šiame punkte nurodyti dokumentai priimami iki einamųjų metų spalio 25 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) paramos sumą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų spalio 25 d. šiame punkte nurodyti dokumentai neadministruojami, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Esant šioms aplinkybėms paramos mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas. Plotą padidinusiame pareiškėjui pateikus ne visų taisyklių 75.15 papunktyje nurodytų laukų žemės valdymo teisės dokumentus parama nemokama už tą lauką ar lauko plotą, dėl kurio nepateikti dokumentai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

89. Agentūra turi teisę ankstesniais ar einamaisiais metais pateiktas paraiškas administruoti iš naujo bei priimti sprendimus dėl reikalavimo grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos sumos ir (arba) taikyti kitas poveikio priemones už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą atlikusi administracinį patikrinimą ir (arba) patikrą vietoje tada, kai pareiškėjas nesilaikė paramos suteikimo ar paraiškoje numatytų reikalavimų, ar pažeidė paramos gavimo

ir naudojimo sąlygas. Už paramai netinkamą plotą, nustatytą einamųjų metų patikros vietoje metu, arba atnaujinus KŽS_DR5LT, išskyrus atvejus, kai ploto būklė vietovėje nepakinta, o minėtas plotas tampa paramai netinkamu dėl pasikeitusių teisės aktų reikalavimų, išmokėta parama iš deklaravusių pareiškėjų susigražinama už ketverius metus (arba, Agentūrai pagal jos nustatytą tvarką išnagrinėjus ir nustačius atvejus, kad plotas paramai netinkamas mažiau nei ketverius metus – už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai), skaičiuojant nuo metų, kuriais buvo padarytas (užfiksuotas) pažeidimas, tačiau ne ilgiau nei iki paskutiniųjų metų prieš tai, kuriais buvo daryti ortofotografiniai žemėlapiai (arba, Agentūrai pagal jos nustatytą tvarką išnagrinėjus ir nustačius atvejus, kad plotas paramai netinkamas ilgiau nei iki paskutiniųjų metų prieš tai, kuriais buvo daryti ortofotografiniai žemėlapiai, – už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai, bet ne daugiau kaip už ketverius metus).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

90. Teisė gauti išmokas neprarandama, jei nustatyti reikalavimai neįvykdomi dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo pareiškėjo valios. Tokiais atvejais pareiškėjas ar jo įpėdinis per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai sužinojo arba galėjo sužinoti apie nuo pareiškėjo valios nepriklausančias aplinkybes, praneša raštu Agentūrai apie minėtas aplinkybes, kartu pateikdamas įrodymo dokumentus.

91. Žalinimo išmoka mažinama ir taikomos sankcijos dėl šios išmokos reikalavimų pažeidimų pagal reglamento (ES) Nr. 640/2014 II antraštinę dalį. Pareiškėjams, kurie, kaip nustatyta taisyklių 4.4 papunktyje, per Agentūros nustatytą terminą neįrodo, kad valda padalyta nesiekiant išvengti EASV deklaravimo ir pasėlių įvairinimo reikalavimų, žalinimo išmokama nemokama visiems pareiškėjams, kurie dalyvavo valdas dalijant. Žalinimo išmokos atitiktis 31.4 papunktyje apibrėžtiems reikalavimams tikrinama ir žalinimo išmoka mokama už likusį minėtus reikalavimus atitinkantį plotą, t. y. iš viso tikrinant nustatyto arba deklaruoto ploto (nustatyto – jei nustatytas plotas mažesnis už deklaruotą; deklaruoto – jei nustatytas plotas didesnis už deklaruotą) atėmus minėtame papunktyje apibrėžtų reikalavimų neatitinkančius plotus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

92. Nustačius neatitiktį bent vienam iš taisyklių 6, 8, 11, 12 punktuose nustatytų reikalavimų ar įsipareigojimų, išskyrus 8.1. 8.4 ir 8.6 papunkčius, laikoma, kad paramai netinkamame plote (lauke ar lauko dalyje, kuriuose nustatytas pažeidimas) yra neteisingo deklaravimo atvejis. Nustačius neatitiktį bent vienam iš 8.1. 8.4 ir 8.6 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, parama neskiriama už lauką, kuriame nustatyti neatitikimai. Pastaroji nuostata netaikoma užliejamųjų pievų teritorijoms (Kintų, Lumpėnų, Rusnės, Stoniškių seniūnijose).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

93. Jeigu nesilaikoma taisyklių 4.13 papunktyje nustatytosios laukų sutvarkymo tvarkos, taip pat, jeigu einamųjų (paraiškos teikimo) metų ortofotografinėje medžiagoje arba palydovinėje nuotraukoje nustatomas paramai netinkamas plotas (nepriklausomai nuo šios medžiagos fiksavimo einamaisiais metais datos), parama už tokį plotą nemokama ir laikoma, kad tai yra neteisingo deklaravimo atvejis.

93¹. *Neteko galios nuo 2020-02-05*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Papildyta punktu:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

X SKYRIUS ŽEMĖS ŪKIO VALDOS PERDAVIMAS

94. Jei valda ar valdos dalis perduodama (valdos dalį galima perduoti tik paraišką pateikusiam valdos perėmėjui) po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paraišką, bet dar neįvykdęs visų reikalavimų, nustatytų tiesioginėms išmokoms gauti (t. y. išmokos jam dar negali būti mokamos), parama skiriama valdos perėmėjui, kai:

94.1. valdos perėmėjas nuo einamųjų metų birželio 23 d. iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos praneša Agentūrai apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą. Valdos perdavimo atveju, kai valdos perdavėjas yra miręs, valdos perėmėjas pateikia valdos perėmimo fakto patvirtinimo dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

94.2. valdos perėmėjas privalo toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš valdos perdavėjo paraiškos gauti tiesiogines išmokas einamaisiais metais.

94.3. valdos perdavėjas (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejį) neturi įsiskolinimų Agentūrai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui.

95. Jei valda perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paraišką ir yra įvykdęs visus tiesioginių išmokų reikalavimus, jis turi pranešti Agentūrai apie valdos perdavimą (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejį, kai prisiimti atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir informuoti Agentūrą apie valdos perėmimą pagal taisyklių 94.1 ir 94.2 papunkčiuose nurodytus reikalavimus turi valdos perėmėjas).

96. Jei valda perduodama kitam žemės ūkio veiklos subjektui, kuris buvo įregistravęs valdą iki perdavimo, sujungtoms valdoms paliekamas perėmėjo valdos atpažinties kodas, o valdos perdavėjo valdos atpažinties kodas pripažįstamas negaliojančiu.

97. Valdos perdavėjas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos

Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, reikalavimus nuo valdos perdavimo dienos privalo atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Valdų registre.

Punkto pakeitimai:

Nr. 3D-67, 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

98. Valdos perdavimo atveju valdos perėmėjui pereina ir atsietoji pereinamojo laikotarpio nacionalinė parama, mokama už paramos teikimo reikalavimus atitikusį naudmenų plotą nustatytu atskaitos laikotarpiu.

99. Valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pareiškėjas nebetenka teisės į jam priklausiusią paramą, o tais atvejais, kai parama ar jos dalis iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pareiškėjui jau išmokėta, jis privalo paramą grąžinti. Šis reikalavimas netaikomas pareiškėjams, kurie einamaisiais metais patvirtinti paramos gavėjais pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

100. Valdos perdavimo atveju išmoka už pirmuosius hektarus mokama daugiau nei už 30 ha remiamą plotą tada, kai perduodama mirusio asmens valda.

101. Valdos perdavimo atveju išmoka jaunajam ūkininkui skiriama, kai:

101.1. valdą perduoda perleidėjas, kuris pretenduoja gauti išmoką jaunajam ūkininkui, o perima perėmėjas, kuris taip pat pretenduoja gauti išmoką jaunajam ūkininkui, išmoka jaunajam ūkininkui gali būti skiriama už visą abiejose paraiškose nurodytą tinkamą paramai plotą, nepažeidžiant taisyklių 19 punkte numatytos tvarkos;

101.2. valdą perduoda perleidėjas, kuris nepretenduoja gauti išmokos jaunajam ūkininkui, o perima perėmėjas, kuris pretenduoja gauti išmoką jaunajam ūkininkui, išmoka jaunajam ūkininkui gali būti skiriama tik už perėmėjo paraiškoje nurodytą tinkamą paramai plotą;

101.3. valdą perduoda perleidėjas, kuris pretenduoja gauti išmoką jaunajam ūkininkui, o perima perėmėjas, kuris nepretenduoja gauti išmokos jaunajam ūkininkui, teisės į išmoką jaunajam ūkininkui neperimamos;

101.4. perimama mirusio asmens (pareiškėjo) valda, išmoka einamaisiais metais perėmėjui mokama vadovaujantis taisyklių 101.1–101.3 papunkčiuose numatyta tvarka.

XI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

102. Už paraiškos bei kitus duomenis atsako juos pateikę pareiškėjai.

103. Už pareiškėjų informavimą paramos teikimo klausimais, paraiškos duomenų įvedimą ir patvirtinimą PPIS, kai paraiška pateikiama seniūnijos darbuotojui, yra atsakingos savivaldybės.

Punkto pakeitimai:

Nr. 3D-67, 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

104. Už tinkamą PPIS veikimą, paraiškų priėmimo ir keitimo darbų organizavimą ir perdavimą Agentūrai atsako ŽŪIKVC.

105. Už paraiškų administravimą, administracinę patikrą, patikrą vietoje ir nuotolinę patikrą, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

106. Pareiškėjai, nesilaikę taisyklėse nurodytų įsipareigojimų ir reikalavimų, taip pat gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

107. Pareiškėjų pateikti duomenys Lietuvos Respublikos institucijų, kitų Europos Sąjungos šalių institucijų, Europos Komisijos, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ir Europos audito rūmų bus apdoroti elektroniniu būdu ir panaudoti kontrolės tikslais.

108. Pareiškėjai kartą per kalendorinius metus iki rugpjūčio 1 d. per Elektroninių valdžios vartų portalą arba seniūnijoje atnaujina savo valdų registracijos duomenis Valdų registre.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230

XII SKYRIUS SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

109. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros priimtais sprendimais ar veiksmais (neveikimu), turi teisę juos apskusti šiame skyriuje nustatyta tvarka.

110. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veikimą arba neveikimą pareiškėjas gali apskusti Agentūros direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

111. ŽŪIKVC konkrečių darbuotojų veikimą arba neveikimą pareiškėjas gali apskusti ŽŪIKVC direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

112. Agentūros ir ŽŪIKVC sprendimai arba veikimas (neveikimas) gali būti skundžiami Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

113. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos. Pasikeitus šioms taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems paramos gavėjams, išskyrus atvejus, kai žemės ūkio ministro įsakyme numatyta kitaip.

XIII SKYRIUS SAVANORIŠKO PARAMOS SKYRIMO ŪKININKUS VIENIJANČIOMS ASOCIACIJOMS TVARKA

114. Paraiškų teikimo metu pareiškėjai gali savanoriškai pasirinkti, ar skirti dalį sumos (1 Eur už hektarą, deklaruotą pagrindinei tiesioginei išmokai gauti) nuo jiems priskaičiuotos ir reikalavimus atitinkančios paramos sumos, skiriamos už pagrindinės tiesioginės išmokos reikalavimų laikymąsi, ūkininkus vienijančiai (-oms) asociacijai (-oms) (toliau – asociacija). Skirtos paramos dalis asociacijai (-

oms) apskaičiuojama hektarų lygmeniu, o hektarų plotas apvalinamas iki artimiausio mažesniojo sveikojo skaičiaus.

115. Pareiškėjui paprašius skirti dalį paramos sumos pasirinktai (-oms) asociacijai (-oms), kuri atitinka visus šiame skyriuje asociacijoms keliamus reikalavimus, nuo kiekvieno pagrindinei tiesioginei išmokai gauti deklaruoto viso hektaro asociacijai (-oms) skiriamas 1 euras.

116. Pareiškėjas gali pasirinkti ne daugiau kaip dvi asociacijas, kurioms skiria dalį pirmiau nurodytos paramos, o galutinė skiriama suma pasirinktoms asociacijoms paskirstoma proporcingai po 50 proc. kiekvienai.

117. Pareiškėjui iki einamųjų metų, kuriais teikiama paraiška, spalio 1 d. leidžiama atsisakyti savanoriškai pasirinkto sprendimo skirti dalį paramos sumos pasirinktai (-oms) asociacijai (-oms).

118. Asociacija, pageidaujanti gauti dalį pareiškėjų jai savanoriškai skirtos paramos, privalo:

118.1. vienyti ar galėti vienyti pavienius žemdirbius ir pagrindinę veiklą vykdyti žemės ūkio srityje;

118.2. ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 1 d. būti įregistruota Juridinių asmenų registre, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos asociacijų įstatyme;

118.3. ne vėliau kaip iki 2020 m. spalio 1 d. įgyti paramos gavėjo statusą, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme;

118.4. Agentūrai pareikalavus, ne vėliau nei iki Agentūros nustatyto termino pateikti raštišką sutikimą gauti pareiškėjų skirtą lėšų sumą, sąskaitos kredito įstaigoje, į kurią pageidaujama pervesti skirtą lėšų sumą, rekvizitus, sutikimą naudotis juridinio asmens duomenimis bei kitą prašomą informaciją, reikalingą tolesniam skirtų lėšų administravimui;

118.5. parama asociacijai neskiriama, jeigu pareiškėjas turi neįvykdytų įsipareigojimų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, Antstolių rūmams bei kitoms institucijoms, apie kuriuos Agentūra yra informuota ir yra nukreiptas išieškojimas iš Agentūros mokamos paramos, taip pat kai yra Agentūrai nesugrąžintų grąžintinų lėšų ir taikomų ilgalaikių sankcijų ar kai dėl pritaikytų sankcijų parama nėra skiriama, ar kai pareiškėjui priskaičiuota išmokėti pagrindinės tiesioginės išmokos suma, pritaikius sankcijas, yra mažesnė nei paramos suma, skiriama asociacijai (-oms);

118.6. neatitikus nors vieno iš 118 punkte minimų reikalavimų, asociacijoms nesuteikiama galimybė gauti pareiškėjų joms skiriamos sumos.

Papildyta skyriumi:

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-714](#), 2016-12-01, paskelbta TAR 2016-12-02, i. k. 2016-28012

Nr. [3D-763](#), 2017-11-29, paskelbta TAR 2017-12-01, i. k. 2017-19187

Nr. [3D-959](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21651

Priedų pakeitimai:

- 1 priedas
- 2 priedas
- 3 priedas
- 4 priedas
- 5 priedas
- 6 priedas
- 7 priedas
- 8 priedas

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-175](#), 2016-03-30, paskelbta TAR 2016-03-30, i. k. 2016-06551
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-345](#), 2016-06-03, paskelbta TAR 2016-06-06, i. k. 2016-15108
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-458](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21364
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
4.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-484](#), 2016-08-23, paskelbta TAR 2016-08-23, i. k. 2016-22568
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
5.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-714](#), 2016-12-01, paskelbta TAR 2016-12-02, i. k. 2016-28012
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
6.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-170](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-15, i. k. 2017-04349
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
7.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-236](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06012

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

8.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-323](#), 2017-05-12, paskelbta TAR 2017-05-15, i. k. 2017-08152
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

9.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-763](#), 2017-11-29, paskelbta TAR 2017-12-01, i. k. 2017-19187
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

10.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

11.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

12.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

13.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-384](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09945
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

14.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-555](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13074
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

15.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-644](#), 2018-09-18, paskelbta TAR 2018-09-18, i. k. 2018-14646
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

16.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-959](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21651
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

17.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-188](#), 2019-04-01, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05230
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

18.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-226](#), 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-11, i. k. 2019-05966

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

19.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-413](#), 2019-07-08, paskelbta TAR 2019-07-09, i. k. 2019-11353

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

20.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-503](#), 2019-09-06, paskelbta TAR 2019-09-06, i. k. 2019-14301

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

21.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-67](#), 2020-02-04, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02500

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

22.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-281](#), 2020-04-10, paskelbta TAR 2020-04-10, i. k. 2020-07704

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo